

AMERIKA PRIVALO BUTI GERAI PASIRUOŠUS

SU JAPONAIS GALIMA SUSITARTI

Svarbų Sumner Welles pareiškimai

Sumner Welles, užsienio reikalų ministerijos sekretorius, padėjėjas, užvakar kalbėdamas Clevelande padarė labai svarbius pareiškimus užsienio politikos reikalais.

Japonai, nekreipdami jokio dėmesio į tarptautines sutartis, pradėjo elgtis Azijoje tarytum jie ten būtų vieninteliais šeimininkais. Jie skelbia norį įvesti naują tvarką, tikrumoj gi jie kitiems primeta savo velą. Laužydami tarptautines sutartis, laužo kartu ir Amerikos sutartis, nes Amerika turi teisių ir pareigų Azijoje.

Ndo savavališkų japonų veiksmų smarkiai nukentėjo ir amerikiečių interesai.

Japonai pasižadėjo išsaugoti Indokinijos status quo, bet paskutiniu metu ir šį savo pasižadėjimą sulaužė. Neseniai pasirašę sutartį su francuzais, bet ir tos sutarties nepildė. Japonų politikos dėka francuzų Indokinijos padėtis visai keičiasi.

Nežiūrint į visus šiuos japonų veiksmus, Welles mano, kad su japonais vis dėlto dar galima

ma būtų taikiai išspręsti visus klausimus. Jeigu būtų suaukta konferencija ir būtų pasirūpinta taikos būdų viską išspręsti, galima būtų apsieiti be karo.

Kalbėdamas apie kitus užsienio politikos reikalus ir atsakydamas į paklausimus, Welles priminė, kad gyvename labai pavojingą laikotarpį ir Amerika turi būti pasiruošusi bet kokiui netikėtumui.

Vyriausybė ir toliau mananti tęsti kongreso patvirtintą politiką ir leisti britams įsigyti įvairiausių ginklų ir municijos Amerikoje. Ginklai ir toliau bus teikiami ne tikai Anglijai, bet ir visoms britų kolonijoms.

Welles skaito labai džiuginančių dalykų glaudų bendradarbiavimą visų Amerikos valstybių. Pietų ir centro Amerikos valstybės pasižadėjo bendradarbiauti su Amerika, kai kurie planai jau realizuoti. Šis bendradarbiavimas galės labai daug padėti išvengti karo mūsų žemyne.

Karo sąjunga nebaisi

WASHINGTON, D. C., rugs. 29 d. — Pittman, senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas, kalbėdamas apie ratifikuotą Havanos aktą, pabrėžė, kad Amerikos valstybių tarp yra didelis solidarumas ir Amerikos žemyno valstybės yra pasiryšusios sutikti bet kokią užpuolimą, kurį gali padaryti karo sąjunga sudariusios valstybės. Senatas ratifikavo Havanos aktą ir tikimasi, kad visų Amerikos valstybių apsauga bus labai sustiprinta.

Nori išvengti streiko

WASHINGTON, D. C., rugs. 29 d. — CIO skelbia, kad Pittsburghe Bethlehem dirbtuvėse gali kilti streikas, nes savininkai dirbtuvėse neįtaiso įstatymais pripažintų saugumo garantijų darbininkams.

Karo ministerija susirūpino padėtimi, nes nenorį, kad sustotų fabrikai, kurie pasižadėjo pagaminti karo medžiagų už tukstantį milijonų dolerių. Ten gaminama labai svarbi karo medžiaga ir karo laivai. Sidney Hillman pasižadėjo ištirti ar tokios pretenzijos yra pagrindo ir priversti savininkus atlikti visus įstatymų pripažintus pagerinimus. Hillman tarėsi su John Green ir kitais unijų vadais. Tikimasi išvengti streiko.

Šalina komunacius

NEW YORK, N. Y., rugs. 29 d. — Artistų Draugija Equity didžiuliam mitinge nutarė uždrausti komunistams, fašistams ir naciams užimti bet kokią atsakomąją vietą draugijoje ir atsakė duoti minėtų organizacijų asmenis bet koki atlyginamą darbą.

Siulė embargo šilkui

WASHINGTON, D. C., rugs. 29 d. — Kai patvirtino žinios apie karo sutarties pasirašymą, vyriausybės sluoksniuose buvo didelio susirūpinimo. Be jau paskelbto geležies embargo ir ruošiamų lėšų japonams svarbių medžiagų embargo, užsienio reikalų departamente kilo mintis užkirsti japonų šilkui įvežimą į Ameriką. Tai būtų buvęs labai didelis smūgis japonams.

Kiti departamento valdininkai mano, kad šitokios priemonės japonus beviltiškai padėtin nustumtų ir tada, dar greičiau galėtų laukti kokių netikėtumų. Departamentas gavo naujų informacijų ir laikinai nutarė atidėti šilko embargo.

Bulgarija su diktatoriais

ROMA, Italija, rugs. 29 d. — Informuoti asmens praneša, kad Bulgarija netrukus žada prisidėti prie trijų diktatorių valstybių pasirašytos karo sutarties. Bulgarija bijo, kad rusai jos neužgrobty, todėl ir mano prisidėti prie vokiečių, italų ir japonų karo sąjungos.

Asies valstybėms tai būtų labai didelė parama, nes jos lengvai galėtų įsivaldinti Balkanus. Turkija būtų izoliuota ir Graikija įveikta. Mussolini prižadėjo Bulgarijai naujų žemių Graikijos sąskaiton.

Britai nenusigasta

LONDONAS, Anglija, rugs. 29 d. — Britų vyriausybė visai nenusigando nauja trijų valstybių karo sąjunga. Ji yra pasiryžusi tęsti karą toliau ir japonams nemananti daryti jokių nusileidimų Azijoje.

Nacių karininkai japonų atstovams rodo vokiečių karo jėgą. Naciai stengiasi japonus privilioti karo sutartčiai pasirašyti.

Diktatoriški diplomatai nustebo

Ligi šiam metui britai tikėjosi, jog japonus galės sutaukinti su kiniečiais, bet dabar šios viltys jau išsisklaidė. Britai mano iš naujo atidaryti Burmos vieškelį, kuris buvo uždarytas ligi spalio 18 d. Tikisi paruošti apsigynimo sustiprinimus su Australija ir bandys susitarti šiame reikale su Amerika.

Britų vyriausybė oficialiai informavo Kinijos atstovus apie savo pasiryžimus.

USA laivai Europoje

ANGLŲ UOSTAS, Anglija, rugs. 29 d. — Anglijos uostas pasiekė pirmą britams perleistą karo laivų grupę. Laivai išplaukė iš Kanados ir laimėnai pasiekė Angliją. Pakelių susitiko tik su dviem britų laivais.

Vienas britų laivas, kuris plaukė į Kanadą, pavėlavo duoti reikalingus signalus ir amerikoniški laivai buvo besiruošę pirmam puolimui. Vėliau buvo viskas išaiškinta.

Laivus lydėjusieji karininkai pabrėžė, kad visi laivai labai gerai veikia. Jokių būdų sena jų negalima skaityti. Anglijai laivai atneš labai didelės naudos.

Stalinus buvo informuotas

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 29 d. — Oficialiai pranešama, kad prieš karo sąjungos sudarymą tarp Italijos, Japonijos ir Vokietijos atkreiptas dėmesys į geras rusų ir vokiečių santykius ir išpildyti visi tuo reikalau padaryti pasižadėjimai.

Kaip žinome, vienas rusų vokiečių sutarties punktus sakė, kad abi valstybės privalo viena kitą informuoti apie naujai sudaromas karo sutartis.

Jeigu vokiečiai skelbia, kad išpildė pasižadėjimus, jie, reikiama, informavo Staliną. Be reikalo Londone sėdintieji Stalino diplomatai pasakojo apie kažkokį nerimą Maskvoje po sutarties pasirašymo. Maskva daug anksčiau buvo informuota.

Diktatoriški diplomatai nustebo

WASHINGTON, D. C., rugs. 29 d. — Vyriausybė vakar pakvietė svetimų valstybių karo attaches dalyvauti Washingtono steigiamo naujo aerodromo atidarymo ceremonijose. Priminė, kad atlieks keli naujos rūšies amerikoniški lėktuvai.

Diktatoriški valstybių diplomatai nustebo, kai pamatė šimtus amerikoniškų lėktuvų, kurie Rooseveltui įsakius pakilo, pasisukino aplinkui ir nusileido.

Dar labiau juos nustebino iš kitų aerodromų atskridusieji visai nauji lėktuvai, kurių jie niekad nematė. Ceremonijose dalyvavo lengvieji karo lėktuvai, sunkūs ir lengvi bombonešiai.

Rooseveltas pasakė, kad tik tai dabar prasidėjo orlaivių gamyba. Svečius labai paveikė orlaiviai ir drąsi prezidento kalba.

Orlaivių galia

WASHINGTON, D. C., rugs. 29 d. — Prezidentas Roosevelt pasakė kalbą, kai buvo padėtas kertinis akmuo naujam aerodromui Washingtono.

Juo daugiau orlaivių mes turėsime, tuo mažiau galimybių bus naudoti juos karo tikslams. Mes tikimės, kad orlaiviai bus vien tikai taikai vartojami. Privalome dėti visas pastangas, kad jie nebūtų pašaukti karo tarnybai. Amerikos orlaiviai parodo demokratijos sugebėjimą gamyboje.

Prezidentas pridėjo, kad šandien Amerika turi 50,000 naujų lakunų ir kiekvieną mėnesį jų skaičius didėja dviem tukstančiais.

Mirė socialistas Besteiro

MADRIDAS, Ispanija, rugs. 29 d. — Pranešama, kad ispanų socialistų lyderis ir Madrido universiteto profesorius Julijonas Besteiro vakar mirė Karmona kalėjime. Franko karininkai nutiesė Besteiro tris dešimčiai metų kalėti. Besteiro buvo septynioliasdešimt metų.

Jis buvo pirmo respublikoniško parlamento pirmininkas. Besteiro atsisakė bėgti iš Madrido, kai karas buvo praloštas ir Franko kariuomenė artėjo prie sostinės. Jis norėjo dalytis ispanų liaudies likimu.

Areštai Rumunijoje

BUKARESTAS, Rumunija, rugs. 29 d. — Diktatorius įsakė areštuoti 14 buvusių ministrų ir atsakomųjų visuomenės veikėjų. Areštuotas gen. Argesanu, kuris buvo ministro pirmininku po Calinescu mirties. Calinescu buvo geležinės gvardijos narių nužudytas 1939 m. gruodžio mėn.

Argesanu vyriausybė sušaudė kelis tukstančius geležinės gvardijos narių, keršydamas už ministerio pirm. Calinescu mirtį. Geležinė gvardija dabar nori iš naujo keršyti už sušaudytuosius savo narius.

Francuzų nelaimės

HANOI, francuzų Indokinija, rugs. 29 d. — Iš juos japonų kariuomenė ir toliau tebesiveržia į Indokiniją. Atvyko žymiai daugiau kariuomenės, negu sutartis leidžia.

Vakar Siam vyriausybė priminė apie įteiktą ultimatumą, kuriame reikalauja grąžinti dalį Indokinijos. Vienas Siam orlaivis kulkosvaidžiais apšaudė krašto gilumoj esantį miestelį.

Iš trečios pusės francuzai valanda po valandos laukia kiniečių kariuomenės įsiveržimo, kurį jau yra prie kolonijos sienų. Kiniečiai nenori leisti japonams įsistiprinti.

Užmušė tėvą tarnybai išvengti

STANLEY, N. D., rugs. 29 d. — Adolph Helleslyt, 29 m. amžiaus vyras vakar teismo tardytojui prisipažino, kad jis šio mėnesio pradžioje nušovė savo tėvą, tikėdamasis tuo būdu išvengti karo tarnybos. Dabar jis privalės uždirbti duoną savo motinai ir seserei. Helleslyt pasakoja, kad jo tėvas kartais nuo karto labai blogai traktuodavęs motiną ir seserį.

VĖLIAUSIOS NAUJIENOS

— Čilės vyriausybė leido statyti uostams įrengimus, kuriuose galės USA karo laivai apsigyti.

— Iš Ispanijos pranešama, kad francuzai užmušė 44 asmenis du kartu bombarduodami Gibraltarą.

— Indų rašytojas Tagore sunkiai susirgo. Tagore einą 79 metus ir artimieji susirūpinę jo likimu.

— Iš Japonijos į San Francisco įplaukė 6 milijonų dolerių vertės lydinto aukso gabalai. Auksas skiriamas Yokohama bankui Amerikoje.

— Australija reikalauja sudaryti bendrą karo kabinetą visai britų imperijai. Jie nori turėti savo atstovus karo kabinete.

— Vokiečiai smarkiai bombardavo Dover ir pakraščius apylinkes.

— Anglai bombardavo Calais, Boulogne, La Havre, Dunkirkę ir kitas vietas. Anglams pasisekė sunaikinti vokiečių berčių įrengimus prie Cape Gris Nez.

— Anglai bombardavo Berlyną, Wilhelmshaveną ir kitus miestus.

— Iš Vichy pranešama, kad anglai tiek sugriovė Calais ir La Havre uostus, kad vokiečiai vargu galės bet kada jais naudotis.

— Francuzų gubernatorius Madagaskare gavo britų ultimatumą. Liepia prisidėti prie de Gaulle. Antraip britai grąšina visišką blokadą.

— Iš Vichy pranešama, kad Rusija ruošiasi prisidėti prie vokiečių-japonų karo sąjungos. Ribbentrop turįs vilčių ir deda daug pastangų įtraukti komunistus šio karo sąjungon.

— Italų užsienio ministerija tvirtina, kad Ispanija prisidėsianti prie sąjungos. Mussolini ir Hitleris Ispanijai prižadėjo Gibraltarą.

— Italai praneša, kad britų karo lėktuvai bombardavo francuzų uostą Džibutį.

— Panamos kanale Amerika steigia didelę karo laivyno bazę.

Pranašauja ankstyvą žiemą

PASADENA, Calif., rugs. 29 d. — Kalifornijos Institutas praneša, kad iš Kanados ir Aliaskos pučia labai smarkūs ir šalti vėjai. Iš šiaurės paukščiai jau pradėjo skristi į pietus. Šiemet jie skrenda daug anksčiau negu kitais metais.

Tvirtinama, kad tai yra ankstyvos žiemos pažymys. Paukščiai nujaučia artėjančius šalčius ir skuba išskristi.

Kitas artimos žiemos pažymys yra dideli ir tankūs krailių plaukai. Pastebėtina, kad krailikai šį metų jau turi labai šiltus kailius.

Suipta 6,000 italų

KAIRAS, Egiptas, rugs. 29 d. — Egipto vyriausybė karo italams nepaskelbė, be smarkiai susirūpinusi apsauga. Vyriausybė areštavo 6,000 italų, kurie gyveno Egipte. Juos skaito pavojingais, mano, kad jauni italai gali padėti karą vedantiems generolams. Karo pradžioje koncentracijos stovyklosna vyriausybė uždare 7,000 italų. Dabar suimtųjų skaičius peršoka 13,000. Britai pastojų kelių tolimesnei Graziani atakai ir smarkiai naikina italų kariuomenės jėgas.

Franko bijo karo

MADRIDAS, Ispanija, rugs. 29 d. — Tvirtinama, kad Franko ir kariškių dauguma priešinosi naujam karui, tuo tarpu Serrano Suner ir kiti jaunesni falangistai nori prisidėti prie diktatorių, paskelbti Anglijai karą ir gauti kolonijų Afrikoje.

Pats Franko veda derybas su britais ir amerikiečiais paskolos reikalu. Keli Amerikos bankai jam pažadėjo didelę paskolą, jeigu jis neįsivels karan. Giedra ir vėsu.

veš paskolą Franko galėtų galvoti apie dalinį krašto atstatymą. Kol aiškiai neapsispręs, kol neduos garantijų neįsivelti į karą, kalbos negali būti apie paskolos gavimą.

WASHINGTON, D. C., rugs. 29 d. — Amerikos darbininkų federacijos lyderis Green pamatė, kad ateinantį pirmadienį jis padarys pasiūlymą tarybai visiškai apvalyti darbininkų unijas nuo raketierių ir gangsterių. Jis turįs žinių, kad kai kuriose unijose brutali jėga buvo vartota atsakomingsoms vietoms pagrobti.

Federalėse unijose New Yorko ir Chicagoje jau pašalinti visi gangsteriai. Green yra pasiryžęs dėti visas pastangas, kad gangsteriai būtų pašalinti iš visų taip vadinamų internacionalinių unijų.

YONKERS, N. Y., rugs. 29 d. — Wendell Willkie, kalbėdamas į susirinkusius respublikonus jiems pasakė, kad negalys duoti daugiau pažadų. Vaskaito pavojingais, mano, kad žinėdamas vakaruose jis labai daug pažadų padarė, bet, matyt, kad dabar susprato ir pasižadėjo nieko nežadėti. Jis pasižadėjo būti demokratu ir sakė, kad kraštas bus priverstas daryti žymiai didesnius pasiaukojimus.

Respublikonams priminė, kad reik'a surasti respublikonų partijai nauji lyderiai. Willkie įsitikinęs, kad dabartiniai respublikonų lyderiai negali turėti amerikiečių pasitikėjimo ir nepajėgs to pasitikėjimo įgyti.

Chicagai ir apylinkėse federalio oro biuras šią dieną pranašauja:

Giedra ir vėsu. Saulė teka 5:44 v. r., leidžiasi 5:37 v. v.

ISPANŲ LAISVĖS KOVA

MARTIN GUDELL

(Tęsinys)

O jeigu vis dėlto Barcelona pateksianti į fašistų rankas, — galvota, — tai viskas jau baigta. Negalima nė manyti apie tolimą karo vedimą. Taip galvojo kataluničių dauguma, nes žinojo, kad Barcelona buvo patys didžiausieji industrijos centrai, be kurių negalima vesti jokios kova.

Patys barceloničiai, pajutę priešą prie vartų, suskato miestą ginti, bet jie susidūrė su karčia realybe: nėra šovinių.

Vyriausybė bėga.

Sausio 24 d. rytą, vyriausybė nutarė išvažiuoti iš Barcelonos. Padėtis buvo labai sunki, nes nebuvo kuo ginti Katalunijos sostinės. Priešas buvo jau paėmęs Gava kaimelį, kuris randasi šiaurės kalnų, supančių Barceloną. Nuo Gava ligi miesto buvo apie 20 kilometrų, bet nebuvo jokių apkalvų ir jokios fortifikacijų linijos.

Komunistiškasis ministeris melavo.

Labai blogą įspūdį Barcelonos gyventojų tarpe padarė melagingas komunistiškasis ministeris Vicento Uribe pranešimas. Vienintelis vyriausybėje esęs komunistiškasis ministeris pirmomis ryto valandomis spaudai padavė pranešimą, kuriame tvirtino, jog vyriausybė nutarė pasitraukti ligi paskutiniųjų Barcelonoje ir ją ginti nuo priešų; ta nota dar nebuvo atspausdinta rytinėje spaudoje, o pats Uribe jau išdumė iš miesto prancūzų sienos link.

Pirmomis ryto valandomis toks pranešimas padarė gerą įspūdį, gyventojai ruošėsi ginti Barceloną, kaip madričiai gynybę Madridą. Bet tai tikrai pirmomis valandomis. Netrukus buvo išaiškinta, jog Negrino vyriausybė jau buvo išvažiuojusi iš Barcelonos. Barceloničiai pasijuto apgauti net tų žmonių, kurie privalėjo parodyti didžiausią atsidavimą.

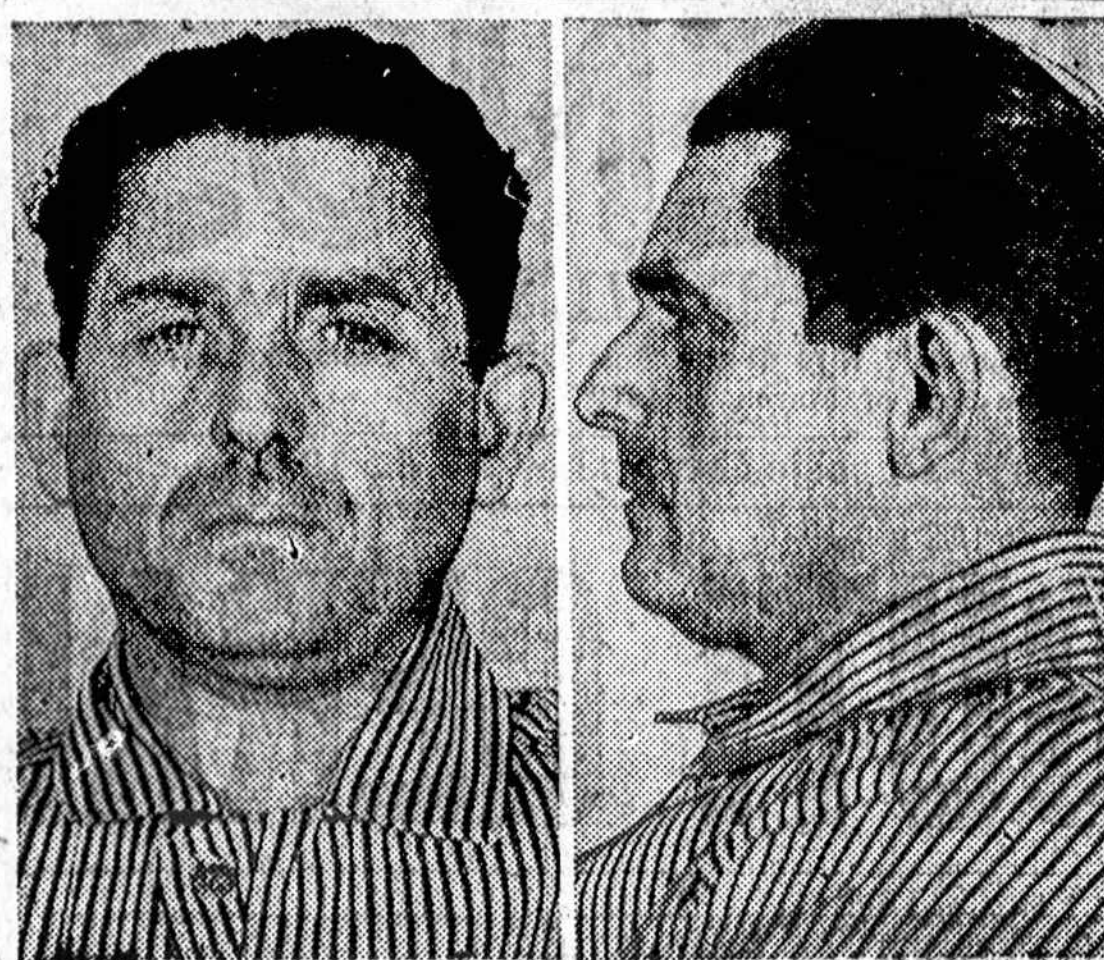
Ateina liudnos žinios.

Dalis gyventojų jau pradėjo trauktis iš miesto, nes nujautė, kad pavojus artėja. Kiti, drąsesnėji ir karingesnėji, nutarė organizuoti ir bandyti atsispirti. Bet visur žinojo, jog truksta ginklų, jog kulkosvaidžiams nei šautuvams nėra šovinių. Visi atsidėję laukė transporto iš Prancūzijos. Ligi paskutinės valandos iš užsienio buvo gaunamos žinios, kad ginklai jau eina į Kataluniją, kad valanda po valandos bus pakankamas ginklų kiekis ir galima bus ne tik priešą sulaukyti, bet ir atgal atstumi.

Bet vietoj ginklų transporto, kuris visiems buvo vienintelė išsigelbėjimo viltimi, 24 d. vakare buvo gautas pranešimas, kad ginklų pilnas traukinys, kuris buvo siunčiamas į Barceloną, Pačiojo Prancūzijoje, visai netoli ispanų sienos, nuėjo nuo bėgių. Tai buvo fašistų papirkty valdininkų darbas. Jie paleido traukinį kitais bėgiais ir jį nuriudino.

Ispanų viltys apgautos.

Niekad ispanai darbininkai nebuvo pasijutę taip apleisti, kaip sužinoję apie šią katastrofą. Ligi tam metui jie vis dar tikėjo darbininkų solidarumu, manė, kad įvairių tarptautinių organizacijų pažadai pasireikš ne vien žodžiais, bet darbais. Jie laukė, kad užsieniai supras, jog Ispanijoje ginami visai žmonijai bendri idealai ir ateis jiems į pagalbą nors ir paskutiniu momentu. Jie tikėjosi, kad užsienio reikiamos simpatijos, priitarimai ir užuojautos žodžiai virs kuo nors reališkėsniu, taps darbais ir tokia parama, kuri iš tikrųjų duos galimybės gintis. Tą dieną ispanai

Taip atrodo Wilhelm Jacob Muhlenbreich, kuris kidnepino Marc de Tristan Jr.

kovotojai pamatė, kad solidarumas tebebuvo tikrai fašistų lageryje. Fašistai, kurie skelbią didžiausiais nacionalistinių idėjų garbintojais, kurie ugdė vienos tautos neapykantą kitai tautai, pasirodė daug didesni internacionalistai, negu įvairių srovių socialistai, kurie skelbia visas tautas esant lygiomis ir patys skelbią laisvės kovos broliams. Italų, vokiečių, portugalų ir ispanų fašistai sudarė bendrą sąjungą prieš ispanus antifasistus. Pačiame kritiškame momente prie jų prisidėjo ir prancūziškieji fašistai, tuo tarpu tikrieji antifasistai, kurie bent tokiais skelbiąsi, tenkino tik užuojautomis ir gražiomis aimanomis.

Barcelonos gyventojai bėga.

Po šios žinios jau buvo aišku, kad Barcelonos ginti nebuvo galima. Tada visi susirūpinę trauktis iš Barcelonos, gelbėti savo šeimas, kad nepatektų į fašistų nagus, kurie jokio pasigailėjimo nerodys. Visais keliais pradėjo trauktis šeimų karavanai. Ejo moterys, vaikai ir seniai, palikdami visą savo turą. Labai liudnų vaizdą darė tie tukstančių tukstančiai nežinon keliaujančių žmonij. Jų viltys laimėti ir teisingesnį gyvenimą kurti jau buvo visiškai palažutos. Po Barcelonos žlugimo jie jau nebetikėjo laimėjimu.

Fašistai priemiesčiuose.

Iš Barcelonos išvyko visi tie vyrai, kurie būtų savo gyvybę atidavę ją beginant. Pasiliko vis dėlto mažas būrelis tų, kurie nenorėjo bėgti ir buvo pasiryžę ten pasilikti ligi paskutinio momento. Pasilikusiųjų tarpe buvo ir anarchistinio jaunimo, kuris buvo pasiryžęs priešą sukurti Barcelonos gatvėse. Fašistai, neradami rimto pasipriešinimo, pradėjo skverbtis į Barcelonos priemiesčius. Trečiadienio rytą jie paėmė Hospital, pirmą didesnę priemiestį, artėjo prie Montzuiko ir supo miestą per Tibidabo kalnagulrį.

Atvežti ginklai!

Ir štai, sausio 25 d. vakare, kada niekas jau beveik nelaukė, į Barcelonos stotį atvažiavo pirmas ginklų transportas. Barcelonoje pasilikusieji gynėjai, nežinodami, kad stotis buvo besustojimo bombarduojama, ir kad nuo jos niekad nenuotolavo vokiškos orlaivių eskadrilės, puolė prie ginklų ir pradėjo miseto gynybą.

Fašistų bataljonas, kur's jau buvo beveik prie pačios Montzuiko tvirtovės, buvo sutiktas labai smarkia ugnimi. Ne tik-tai jiems buvo pastotas kelias, bet jie buvo nuvyti ir nuo Montzuiko. Dalis fašistų žuvo prie pačios tvirtovės sienų, kiti pateko nelaisvėn, o pasilikusieji buvo priversti bėgti kitapus Liobregato upės. Kiti antifasistai sulaukė besiveržiančių fašistus pro Sans priemiesčius. Treteji skubėjo įtvirtinti naujai atvežtas stiprias kanoles pačiame Tibidabo kalne.

Ginklai atvežti labai vėlai.

Bet viskas jau buvo per vėlu. Fašistinės jėgos jau buvo tiek arti priėjusios, kad bešiprinamas kanoles rankinėmis granatomis išmušė iš respublikonų. Tai buvo trečiadienio naktį. Jie ne tik kanoles pasiėmė, bet ir visą Tibidabo kalnų viršūnę savo kontrolėn paėmė. Tibidabo kalnas, tai sudaro pačią aukščiausią kalnų viršūnę. Iš Tibidabo galima apšaudyti visus kelius einančius į Barceloną. Šių įvykių akivaizdėje nutarė trauktis ir paskutiniai Barcelonos gynėjai, nes jau buvo aišku, jog miesto apginti neįmanoma.

Marijano R. Vaskes, genera-

linis CNT sekretorius, buvo žinokas, bet ir plentais. Įvežti vienas paskutinių, kuris kalbėjo per Barcelonos radijaus stotį. Jis aiškino pasauliui kokion būklėn buvo stumiami Ispanijos antifasistiniai kovotojai, kalbėjo apie organizuotos ispanų darbininkijos pasiryžimus ir troškimus, apie paramą, kurios sulaukė fašistai ir apie nesiryžimą, vyravusį antifasistų lageryje. Tai pat kvetė iš Barcelonos pasitraukusius kovotojus skubiai organizuoti gynimo liniją ir dėti pastangas pastoti priešui kelią.

(Bus daugiau)

Tai buvo devintą valandą ryto. Dešimtą valandą faštinės jėgos jau leidosi nuo kalno į miestą.

Beviltiškas gynybimas.

Anarchistinio jaunimo grupė, kuri nespėjo laiku pasitraukti ir kuriai jau buvo užkirstas kelias išvykti iš Barcelonos, susipietė didžiuliam CNT-FAI name, Durruti gatvėje, ir ten gynėsi ligi paskutiniųjų. Galima sakyti, kad Barcelona pateko fašistams į rankas visai be mušio. Vienintelis namas, kuris dvi dienas gynėsi, tai ir buvo t.k. CNT-FAI centras. Ispaniškieji fašistai negalėjo to namo paimti. Turėjo atvykti italų tanketės ir reikėjo atvežti vokiškas kanoles, kad nugalėtų ten užsidariusius pasiryžėjusius.

Galimybės karui tęsti.

Žlugus Barcelonai, Katalunijon kasdien įveždavo iš Prancūzijos didelę daugybę ginklų. Jie buvo įvežami ne tikta gele-

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Mrs. A. K. JARUSZ

PHYSICAL THERAPY and MIDWIFE
6630 S. Western av.
Telefonas:
HEMLOCK 9252
Kasdien nuo 10 v. ryto iki 7 v. vak.
Šeštadienį ir sekmadienį — Sand Dunes, Central av. Beverly Shores, Ind. Tel. Michigan City 2799-R 3.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIS
Mano 20 metų praktikas
Jūsų garantavimas
Optometrical Akų Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudamų akių karščių, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirenkia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausius klaidas. Specialė atyda atkreipiamą mokyklos vaikus. Kreivios akys atitaisomos.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. Nedėlio pagal sutartį.
Daugelyj atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirma.
4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinis Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinis Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis pagal sutartį

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos Nariai
Phone CANAL 6122

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036
Residencijos Telefonas BEVERLY 8244
Jeigu neatliepiate, saukite BOULEVARD 1040

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso Valandos:
nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro Nedėlio pagal sutartį

+

Dr. F. Pulsucki Le Van

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos kasdien 2-4 ir 6-8 vak.
1957 W. Garfield Blvd.
Cor. Damen. Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg
2400 WEST MADISON STREET
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146

VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 8
Šventadieniais: 11 iki 12

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinis Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. V. E. SIEDLINSKI

DENTISTAS
Pirm., Trečiadienį, Šeštadienį
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Antr., Ketvirt., Penktadienį
4143 So. Archer Ave.
Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėlio pagal susitarimą
Ofiso Tel.: YARDS 4787
Namų Tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47 Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2808 West 63rd St.
VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą
Telefonas HEMLOCK 7899
Namų Tel. VINCENNES 5272

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Hemlock 5849

Dr. Peter T. Brazis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 S. Western Ave.
VALANDOS: 1 iki 3 ir nuo 7 iki 9

DR. A. JENKINS

(Lietuvis)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street
Ofiso valandos: nuo 1-4 ir nuo 7-9 val. vakaro ir pagal sutartį
Ofiso Tel. PROSPECT 8737
Namų Tel. VIRGINIA 2421

DR. Margeris

3325 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet ir nuo 6 iki 8 vakaro
Šventadieniais tik susitarus
Phone YARDS 7299

Tel. Office Wentworth 6330

Rez. Hyde Park 3395

Dr. Susanna Slakis

Moterų ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos 1-4 po pietų, 7-8 vak.
išskyrus seredomis ir subatomis.

KITATAUCIAI

DR. HERZMAN

IS RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 39 metus kaip patyręs gydytojas chirurgas ir akuseris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektrikos prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija
1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10-12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienio vakaro ir nedėliomis.
Tel. CANAL 3110
Residencijos telefonai:
Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal

OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2-ros lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS
Nuo 10-12 val. ryto; nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandų dieną.
Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994

Dr. Maurice Kahn

4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos
Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone PLAZA 3200

ADVOKATAI

K. P. GUGIS

ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.
Kamb. 1431-1434 Tel. Central 4411-2
Namų ofisas—3323 So. Halsted St.
Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30
Telefonas YARDS 0818
Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais — pagal sutartį

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS
7 So. Dearborn St.
Room 1230
Ofiso tel. CENTRAL 1824
Namų tel. Hyde Park 3395

VYTAUTAS TARUTIS

ADVOKATAS
3133 SO. HALSTED STREET
Tel. CALUMET 6877
Val. 11-2 dieną ir 4-6 vakaro
134 N. LA SALLE STREET
Room 2014 Tel. STATE 7572
3149 SO. HALSTED STREET
Tel. VICTORY 2679

Pirkite šios krautuvės, kurios garsinasi "NAUJENOSE"

DR. K. NURKAT

Kviečia jus prisirinkti gerus akinus. Akys egzaminuojamos dykai. Kainos akinų priimanos

BUDRIK

FURNITURE HOUSE

Krautuvė Su Mėlynu Frontu
3409 So. Halsted Street
Tel. Yards 2151

CRANE COAL COMPANY

5332 So. Long Avenue

Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run is geriausių

mainų, daug dulkių išimta \$7.65

Perkant 5 tonas ar daugiau.

*ales Tax ekstra.

BLACK BAND LUMP \$9.50

CROCHETED COVER PATTERN 2549

No. 2549—Megstas užklodas kudio gvežimėlini

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT.

No. 2549

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Cia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No.

Vardas ir pavardė.

Adresas.

Miestas ir valstija.

:-: PITTSBURGH'O NAUJIENOS :-:

IŠ DRAUGIJŲ VEIKIMO

Lietuvių Ukio (Lithuanian Country Club) Morgičių Popierių Deginimo Iškilnės.

Rugsėjo 22 d. Lietuvių Ukio buvo sukurta iškilmingos celebracijos—iškilnės, kur aktyvaus skaitlingos ir rinktinės Pittsburgho ir apylinkės publikos, buvo sukurtas laivas ir sudegintos visos morgičių popieriaus. Tose ugnies iškilnėse vadovavo esantis ir buvęs Lietuvių Ukio prezidentas, butent dabartinis Charles K. Pikelis ir buvęs: Stasys Simonavičius ir Petras Pivaronas. Reiškia, visi prezidentai nuo pat Lietuvių Ukio Draugijos susivėrimo 1932 metų.

Morgičių popieriai dėlto buvo deginami, kad jau jie yra nereikalingi, jau visos skolos, kurios buvo užtrauktos už perkant, yra išmokėtos, nepaisant visų pagerinimų, kurie

buvo padaryti ir yra daromi. Tas reiškia, kad Lietuvių Ukio Draugija yra pastatyta ant drutų pamatų, sėkmingai gyvuoja ir turi gražią ateitį, nes tai yra gražiausia vieta Pittsburgho lietuvių Draugijų išvažiavimams, tiems, kurie ieško ramios vietos pasislūgti, žaidimams ir pasilinksnimams, ir Pittsburgho lietuvių turi kuomi pasididžiuoti ir pasirodyti.

Tačiau, kaip sako Lietuvių Ukio prezidentas Charles K. Pikelis, Draugija yra pasiruošusi ir toliau žengti pirmyn progreso ir pažangos keliu. Dabartiniu laiku jau yra pradėtas vėjus gavimui naujų, gerų narių ir didinimui Draugijos turto, ir ruošimui prie statymo gražių ir modernių patalpų, kurios atitiks šių dienų reikalavimus.

Laikė Morgičių popierių deginimo iškilnių padavė aplikacijas i Lietuvių Ukio Draugiją šie nariai:

Feliksas Gutasukas, Harry Kaptarasukas, J. Kavažiauskas, Antanas Lelionis ir W. Norbutas—visi yra žymūs Pittsburgho lietuvių ir veikėjai.

Beje, vienas Lietuvių Ukio valdybos narys pareiškė, kad visi geri lietuviai bus priimami i Draugiją, nepaisant jų religinių ir politinių įsitikinimų, išskiriant bolševikus ir Stalino smurto pritarėjus, nes lietuviškai kalbanti "rusai" ir visokie penktakojai nėra pagaidaujami Lietuvių Ukio Draugijoje.

—Reporteris.

Lietuvių Piliėčių Pagražintos Svetainės Atidarymas

S. S. PITTSBURGH, PA. — Rugsėjo 26 d. įvyko Lietuvių Piliėčių Draugijos naujai iš-

gražintos ir įrengtos svetainės atidarymas. Buvo susirinkę ne tik daug narių ir šiaip žymių lietuvių iš visų Pittsburgho dalių, bet ir amerikiečių. Visi gėrėjosi svetainės pagražinimu ir modernišku įrengimu. Buvo labai skaitlingai atsilankę ir jaunimo, kuris turėjo progos gerai pasišokti ir gražiai pasilinksinti. Ypatingai jaunieji Pittsburgho lietuviai su savo gražiomis ir skambiomis dainomis visus patalynės ir dar kartą gražiai užsirekomendavo.

—Buvęs.

Liet. Kamb. Pitts. Univ. Atidarymas spalio 4 d. Univ. patalpose.

Darbas Maždaug Jau Yra Baigtas.

Atėinančio penktadienio vakarą, spalio 4 d., 8 val. vakaro, Universiteto patalpose įvyks iškilmingas Lietuvių Kambario atidarymas. Darbas jau yra baigtas, išimant keletą smulkmenų.

Iškilnėse dalyvauja Lietuvos atstovas Povilas Zadeikis, ir iškilnių proga ne tik Pittsburgho ir apylinkės lietuviai, bet ir svečiai iš kitų kolonijų turės progą pamatyti savo akimis to sunkaus darbo kambario įrengimo pasekmes ir nudirbtą darbą.

Nors dabartiniu laiku jau nepriklausomos Lietuvos nėra bet mūsų Amerikos lietuvių pastangos įrengti kambarį neužėjo niekais — Čionai Stalino kruvinos rankos mūsų darbą nepasiekė, ačiu Prezidentui Rooseveltui ir šiai laisvajai šaliai, Čionai plevėsuos Lietuvos vėliava ir Lietuvių Kambarys mums primins ir žadins mus i kovą už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Lietuvių Kambario įrengimas šioje Mokslo Katedroje tai yra įrašymas Lietuvos vardo i nemirtingas knygas.

—S. Bakanas.

Iš Chicagos kalėjimo liko paleistas William Bioff, Hollywoodo darbininkų lyderis.

Milo J. Warner (po kairei), kuris Bostone liko išrinktas Amerikos Legijono komendantu. Jis yra iš Toledo, Ohio.

TRUPUTIS ĮSPUDŽIŲ IŠ WILDWOOD, N. J.

Atostogaujant Prie Atlantiko Vandenyno.

(Tęsinys)
Žuvavimas Juroje.

Tarpe visokių pramogų, kurias suvaziavę atostogininkai kartą ruošėsi žuvasi giliose čionai randa, yra ir žuvavimas jūroje, bet įsai turėjo neblojūrą, reiškia, galima čionai gą supratimą ką tas reiškia. pabandyti savo giliuką ir su Jis mus iš anksto perspėjo, giliųjų vandenų žuvimis. Žu kad mes išvaziavę žuvasi gavavimo entuziastai važiuoja lim apsigirti jūrų liga nuo mažais motoriniais laiveliais bangų supimo ir kad mes prie toli nuo kranto. Norintiems to butume prisirengę. Kiti muvažiuoti žuvasi, nieko daug draugai, Juozas ir George giau nereikia kaip tik turėti tikrino, kad tokio pavojaus neporą dolerių užsimokėti už ke ra, nes jie buk ne pirmas karlione, kuri trunka apie 8 val. tas kaip yra važiuavę i juras. Kitą viską parupina kas yra Aš raminau save tuo, kad reikalinga, laivelių kompani prieš 30 metų važiuodamas iš jos.

Apie žuvavimą giliose jūrėse kalbu iš savo patyrimo ir tai nėra jokios "fish stories", kas tvarkoje.

bet šventa teisybė, nes aš per visą savo gyvenimą niekada nebuvau žuvavęs ne tik "giliose jūroje", bet ir negiliose ir apie žuvavimą jokio supratimo neturėjau. O apie žuvavimą esu girdėjęs daug visokių "fish stories". Tad, Wildwoode atostogaujant, pasitaikius gerai progai, kartu su kitais draugais sumaniau ir aš šiek tiek susipažinti su tuo sportu ir patirti kiek tos visos "žuvų pasakos" atitinka tikrąybę.

Be to, aš mėgstu jūrą iš pat savo jaunystės, ir norėjosi šiek tiek arčiau susipažinti su jūrų bangomis.

Mūsų "deep sea fishing party" susidarė: iš mokytojo Albino Leeson-Lazausko iš East Orange, N. J.; Juozapo Venčiaus iš Willmington, Del.; Du Pont viešbučio virėjo, manęs ir vieno Pittsburgho amerikiečio, kurio pavardę pamiršau.

Tai gi mūsų žuvavimo kompanija susidarė iš 4 vyrų, Albinas Leeson turėjo neblogą supratimą apie žuvavimą, bet ne giliose jūrose, taip sau paprastame vandeny apie Mahanoy City, Pa., nes įsai tenai yra gimęs ir augeš. Įsai buvo

(Bus daugiau)

GGG \$6.00
TUT \$6.00
UMP \$6.00
MNE RUN \$5.75
STOKER Screenings \$5.25
PIKIT DABAR! — SAUKITE
DINA AR NAKTI. Pristatymas
į vietas ir Priemiesčiuose.
Tel. ARDMORE 6975

Bukit Malonus SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokit jas, leisdami išekaminuot jas moderniausia metoda, kurią regėjimo mokslas gali suteikti.

32 METAI PATYRIMO
parinkime akių, kurie pašalina
visą akių įtempimą
Dr. John J. Smetana
Dr. J. J. Smetana, Jr.
OPTOMETRISTAI
1801 So. Ashland Avenue
Kampas 18-tos
Telefonas CANAL 0523—Chicago
OFISO VALANDOS
Kasdien 9:00 a. m. iki 8:30 p. m.
Treč. ir šest. 9:00 a. m. iki 7:30 p. m.

"NAUJIENŲ" AUTOMOBILIŲ BLITZKRIEG PIKNIKAS

LIBERTY GROVE
WILLOW SPRINGS, ILL.

SEKMADIENY.
Spalio-Oct. 6 d. 1940

INSURANCE (APDRAUDA)

- PILNA APDRAUDA AUTOMOBILIAMS.
- APDRAUDA NAMŲ NUO UGNIES.
- APDRAUDA RAKANDŲ.
- APDRAUDA NUO VAGIŲ.
- APDRAUDA LANGŲ.
- TAVERNŲ ir namų savininkų, kurių randaš tavernei nuo Public Liabilities.

NAUJIENŲ
Kastinėje per
A. RYPKVICHŲ
1739 S. Halsted St.

Kastinė atdara kas vakaras
iki 8 val. Sekmadieniais —
nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

Gerai Tamsta — štai rūkytojo cigaretas

VĖSESNIS, LENGVESNIS, GERESNIO-SKONIO
...tas reiškia Chesterfield

Yra visa Pasaulio Serija gero rūkymo i Chesterfields... todėl jis yra rūkytojo cigaretas. Geriausi tabakai visoj Tabako-šaly... kruvon sumaišyti dėl LENGVUMO, VĖSUMO ir GERESNIO SKONIO.

Ar jūs rūkot cigaretą, kuris PATENKINA

Chesterfield

DAUGIAU IR DAUGIAU... AMERIKA RŪKO CIGARETĄ, KURIS PATENKINA

Copyright 1940, Liggett & Myers Tobacco Co.

TYPEWRITER
Rentals
3 MONTHS
\$5.
Rental Applied on Purchase
WAGNER
Typewriter Sales and Service
3712 SO. WESTERN AVE.
Phone LAfayette 3534

STEPHENS MUSIC STUDIO
4142 Archer Ave.
Tel. VIRGINIA 0396
Mokytolas:
PIANO—ORCHESTRA
VISOKIEMS REIKALAMS
Kasdien—3 val. vak.—7 val. vak.
Šeštadieniais—9 v. r. iki 2 p. p.
George Stephens-Steponavičius.

KAINUOJA
MAŽIAU
PORA 1 1/2
NUDAZYT
KURTENUS SU
Gypsy 10c
E.CRU CURTAIN DYE 3u25c

Yra valstų ir Notions krautuvėse
Prašykite pakelio su čigone.

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE
MOVING
Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam i farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Mūsų darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis i visas miesto dalis.
3212 So. Halsted St.
Saukit Tel. VICTORY 0066

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas CANal 8500, Orderiu kartu su užsakymu.

Užsakymo kainos:	
Chicago — paštu	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicago per išsiuntinėjus:	
Viena kopija	3
Savaitei	18
Mėnesiui	75
Jungtinėse Valstijose, ne Chicago, paštu: (Atpiginta):	
Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pilnais reiklia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Suskaldė CIO New Yorke

Rugsėjo 21 d. susirinko Rochesteryje (N. Y.) konvencija darbininkų unijų, prisidėjusių prie CIO. Vienas svarbiausių punktų tos konvencijos dienotvarkėje buvo pasisakyti, kokie nusistatymo industrinės unijos New Yorko valstijoje laikysis J. V. prezidento klausimu. Tai gi komunistai ir jų "bendrakeleiviai" sumobilizavo visas savo jėgas, kad konvencija indorsuotų "draugą" Browderį, kuris yra nuteistas į kalėjimą už klastingą pasą naudojimą kelionėms į Maskvą, bet yra padavęs apeliaciją.

Prieš atidarant konvenciją valstijos CIO viršininkai, kurie ją sušaukė, pastebėjo, kad atvykusieji į posėdžių salę komunistiškai delegatai bando neteisėtai budų "pripakuoti" konvenciją: jie paduoda keliems saviškiams pluoštą mandatų palydymų ir pasiūnčia juos už durų, kad jie atsivestų į svetainę burj komunistų agentų; kai šie įeina į salę, tai tie "pasiuntiniai" palma nuo jų mandatų palydymus ir bėga atsivesti iš gatvės daugiau "raudonojo vaiko". Kai šis komunistų triukas buvo susektas, konvencijos vadovybė pašalino iš svetainės apgavimą įvestus į ją asmenis ir pastatė komitetą prie durų prižiūrėti, kad bereikalingi žmonės nebūtų įleidžiami.

Komunistai pakėlė didžiausią triukšmą, taip kad turėjo but pašaukta Rochesterio miesto policija tvarkai palaikyti. Matydami, kad konvencijos ji neužkariaus, "kairioji" mažuma, galų gale, išmaršavo iš svetainės. Pasilikusioji konvencijoje nuosakioji srovė, kuri turėjo trijų ketvirtadalių daugumą tarpe 536 teisėtų delegatų, po to ramiai svarstė organizacijos reikalus. Konvencija priėmė rezoliuciją, griežtai pasmerkdamą Hitlerizmą, komunizmą ir fašizmą. New Yorko valstijos CIO prezidentu buvo išrinktas Gustave Strebel, o sekretorium — John MacMahon. Be to, buvo išrinkti 11 viceprezidentų.

Tuo tarpu staliniškoji mažuma susirinko kitoje svetainėje ir taip pat atlaikė "konvenciją". Ji išrinko komitetą, kuris kreipsis į nacionalinę CIO tarybą (t. y. į Lewisą), prašydamas pripažinti ji "teisėtą" ir duoti jam čarterį. Tokiu būdu kova tarpe dviejų frakcijų industrinėse unijose bus perkelta iš New Yorko valstijos į CIO centrą.

Daugelis įtaria Johną L. Lewisą simpatizuojant komunistiškoms "penktakojams". Jeigu jisai atvirai paremtų "kairiąją" mažumą, tai skilimas įvyktų visame CIO judėjime.

Francuzija buvo parduota Hitleriui

Pasaulio spauda plačiai svarsto ir ilgai dar svarstys klausimą, kodėl Francuzija taip umai ir taip negarbingai susmuko dabartiniame kare. Maršalas Petain ir kiti atžagareiviai, kurie šandien valdo kraštą (po Hitlerio "protekcija"), bando suversti kaltę Francuzijos liberalų ir ypač socialistų vadams, areštuodami buvusius ministerius ir traukdami juos tiesen. Bet jeigu kairiose partijose galėjo būti apsileidimo arba nesugebėjimo paruošti kraštą kovai su Hitleriu, tai faktai rodo, kad tarpe Francuzijos dešiniųjų elementų buvo visiškas nepaisymas apie tėvynės likimą.

Francuzijos pramonininkams daugiau rūpėjo daryti biznį su Vokietija, negu apsaugoti savo kraštą. O tam tikruose valdžios sluoksniuose — ne Blumo valdžios, bet Daladier'o — ir net pačioje karo ministerijoje buvo įsigalėjusi gryna "defytizmo" (pasidavimo) dvasia.

Apie tai pasakoja neseniai atvykęs į Ameriką rašytojas Dr. Stefan Possony, kuris pabėgo iš Austrijos, kuomet ją okupavo naciai. Jisai apsigyveno 1938 m. rugpjūčio mėnesyje Paryžiuje. Kadangi jisai jau buvo žinomas Europoje savo raštais apie ekonominius karo klausimus, tai kai kurie žmonės jį paskatino paruošti Francuzijos karo ministerijai memorandumą apie nacius ir jų metodus pasirengti karui.

Rašytojas pasakoja, kad jisai tą memorandumą pagamino, pabrėždamas ypatingai tą dalyką, kad Hitlerio karo pramonė gauna milžinišką pagalbą iš Francuzijos, kuri pristato jam ne tik šimtus tukstančių tonų gele-

žies rudos, bet ir visą eilę kitų metalų (nikelio, molybdeno ir t. t.), kurių iš daugelio kitų vokiečiai negalėtų gauti. Jisai reikalavo, kad tų metalų pristatymas Vokietijai būtų sustabdytas. Bet štai kas įvyko, kuomet Dr. Possony įteikė savo memorandumą Francuzijos karo ministerijai:

"Karo ministerija memorandumą peržiūrėjo ir davė visai neigiamą atsakymą, nenurodydama jokių motyvų. Metalų siuntimas į Vokietiją, žinoma, nepasillovė, bet greičiaus dar padidėjo — ir tęsėsi net po to, kai karas buvo prasidėjęs."

Kaip kitaip galima pavadinti šitokią Francuzijos pramonininkų ir karo ministerijos elgimąsi, jei ne krašto pardavimu?

Apie kitas to rašytojo relikvijas (išdavikus ministerijų kabinete, penktos kolonos elementus žvalgyboje, komunistų sabotazą ir t. t.) teks pakalbėti kitą kartą.

Hitlerio laimėjimai nėra tokie stebuklingi, kaip, iš šalies žiūrint, atrodo. Bepigu jam buvo kariauti, kuomet prieš pusę jisai turėjo daugybę taktininkų, pradedant valdžios viršūnėmis ir baigiant darbininkais amunicijos dirbtuvėse.

= APŽVALGA =

VARO IŠ MIESTŲ "BE-REIKALINGUS" ŽMONES

Kaip sovietų Rusijoje, taip ir sovietinėje Lietuvoje, žmonės gyvena ne ten, kur jie nori, bet ten, kur jiems leidžia valdžia. "Elta" paskelbė vidaus reikalų ministerio (dabar jau komisaro) įsakymą miestų burmistrams:

"a) Nustatyti asmenų kategorijas ir asmenis, kuriems nėra būtino reikalo gyventi miestuose,

"b) įsakyti nustatytiems a punkte asmenims nurodytu terminu išsikelti iš jų užimamų patalpų ar visai apiešti miestus,

"c) neleisti naujai užimti miestuose patalpas asmenims, atitinkantiems a punkto požymiams."

Kodėl gi dabar žmonės yra iš miestų varomi? Todėl, kad reikia parūpinti gyvenimus raudonarmiečiams, žvalgybininkams ir komisarams, kuriais Stalinas užtvindė Lietuvą.

GAISRAS ČEKISKĖS SAVIVALDYBĖJE

Kauno spauda praneša:

"Vakar Čekiskės valsciaus savivaldybės namai, kuriuose dirba ir žemės ūkio komisarija, piktai valia buvo iš vidaus padegti. Dalis žemės ūkio komisijos dokumentų nuorašų nuo ugnies nukentėjo. Įvykį stropiai aiškina policija."

BAUSMĖS "NENU-RAMOMS"

Tiktai vienam "Darbo Lietuvos" numeryje (rugp. 18 d.) paskelbta šitokie "pavojaingi viešajai tvarkai" žmonių nubaudimai:

"Kauno miesto ir apskrities viršininkas, kaip pavojingus viešajai tvarkai ir rimčiai, už tvarkos ardyumą bei chuliganizmą nutarė išsiųsti: Simą Kašelių — 6 mėn. į priverčiamo darbo įstaigą, Joną Janulį — 12 mėn. į priverčiamo darbo įstaigą, Mykolą Blukį — 12 mėn. į priverčiamo darbo įstaigą, Joną Karčauską — 12 mėn. į priverčiamo darbo įstaigą, Mozę Golmaną — 12 mėn. į priverčiamo darbo įstaigą, Joną Čechanavičių — į šiaulių aps. milicijos priežiūrą, Jurgį Samulį — į Marijampolės aps. milicijos priežiūrą, Juozą Mikelių — į Leipalingio m. Seimų aps. milicijos priežiūrą."

Kaip matome, apskrities vir-

šininkas be tyrinėjimo ir teismo sprendimo baudžia žmones ne tikai išstrėmimu, bet priverčiamu darbu koncentracijos stovykloje iki 12 mėnesių. Na, o kuomet panašiai elgdavosi Smetonos diktatura, tai komunistai labai graudžiai dejuodavo.

VAGYSTES IR CHULIGANIZMAS SOVIETŲ RUSIJOS ŽMONĖSE

Bolševikai atėjo į Lietuvą steigti "rojų" žmonėms. Bet koks rojus pačioje bolševizmo tėvynėje, Rusijoje, parodo sekantis Aukščiausiojo Sovieto nutarimas apie "kriminalinę atsakomybę" už vagystes ir chuliganizmą pramonėje:

"Chuliganiški veiksmai įmonėse, įstaigose ir visose vietose baudžiami vieneriais metais kalėjimu, jei tie veiksmai savo pobūdžiu nebūdžiami sunkesnėmis bausmėmis."

Vadinasi, vieneri metai kalėjimo tai — mažiausia bausmė. Šitokiomis aštriomis bausmėmis sovietų Rusijos valdžia stengiasi sustabdyti vagystes ir chuliganizmą įmonėse ir įstaigose. Iš to aišku, kad tas piktas yra labai išsiskerojęs.

Pačioje žinioje, kuri apie tai kalba, sakoma, kad bausmės yra padidintos. Reikia, dalykas eina tolyn blogyn. Tai žinia, be komisijos dokumentų nuorašų nuo ugnies nukentėjo. Įvykį stropiai aiškina policija.

"TASS".

Ar ne keista, kad po dviejų dešimčių metų tariamos "socialistinės" tvarkos gyvavimo Rusijos sovietų valdžia dar vis nestengia išnaikinti vagystes ir chuliganizmą pramonėje?

ATIMA TIK LIETUVOS PILIEČIŲ BUTUS

"Naujienose" jau buvo minėta, kad sovietiški Lietuvos valdžios išleido įstatymą apie namų, butų ir kambarių sekvstravimą (atėmimą). Vienam asmeniui nustatyta 9 kvadratinųjų metrų (apie 90 kvadratinųjų pėdų) "norma". Kas turi savo namuose viršaus tos normos, nuo to valdžia "pervirs" atimama.

Bet kambariai, butai ir namai yra atimami ne nuo visų žmonių, o tik tiktai nuo Lietuvos piliečių. Sekvestro įstatymas rugp. 16 d. tapo papildytas ir pakeistas taja prasme, —

"kad iki atskiro vidaus reikalų ministerio paliepimo svetimų valstybių piliečių patalpos nesekvstruojamos ir jų butuose suglaudinimas nevykinamas."

AUDROJE

Stiprus vėjas latvų supa,
Bangos daužosi krantuos.
Ei, šypsokit jaunos lupos!
Mus tik pergalė paguos.

Putum puošias žalias krantus,
O, jaunyste, mus širdis
Su audrom mes apsiplantam,
Mus kova jau nebaidys.

Mūsų vairs — tai idėjos,
Mus ryžtumas — tai irklai.
Andras, vėjas nugaltė
Rankės džiaugsmą žemėj skleiš.

Tik stipriai paimkim vairą
Ir pirmyn vis prieš audras,
Nes bailiai atgal tik dairios,
O mums laimė reik surasti.

Tam jaunystė mums pražydo,
Jėgos siaučia sukuriais.
Kad jau išėjė žygyn
Su audrom galėtum žaisti.

Tad drąsiai pirmyn prieš vėją,
Nors ir audros žiaurios siaus,
Nugalėt mes jų išėjom,
Kurti laimės žmogaus.

J. ČESKAUSKAS

KOMUNISTIŠKA "ŽEMES REFORMA"

Komisaro Dekanozovo paskirtoji "Lietuvos vyriausybė" buvo nutarusi iki rugsėjo 1 d. pabaigti atimtos iš ukininkų žemės dalinimą. Šitam darbui paskirtoji "Valstybinė žemės ukio komisija" rugp. 17 d. paskelbė spaudoje, kad konfiskuotos žemės plotas iki tolai "nepasikeitė".

"Žemei gauti paduotų prašymų skaičius taip pat nepasikeitė", toliau sakoma komisijos pranešime. "Iki šiai dienai sudaryta visame krašte 711 matavimo brigadų iš 2,662 žmonių. Iki šiolei išrinkta 36,943 kandidatai žemei gauti, kuriems numatyta skirti 137,160 ha."

Pirmiausia buvo paskelbta, kad prašymų žemei gauti buvo paduota viso 156,842. O paimtas į "žemės fondą" plotas sudaro 585,701 hektarų. Tokiu būdu, jeigu visi prašymai būtų patenkinti, tai kiekvienam prašytojui tektų tarp 3 ir 4 hektarų (margų). Komisija, matyt, taip ir dalina, nes ji parinko 36,943 "kandidatus" žemei gauti ir paskyrė jiems 137,160 ha.

Ar valstiečio padėtis daug pagerės, jeigu jami bus pridėta trejetas arba ketvirtas margų? O tuo tarpu apie 30,000 ukų, kurie yra skaldomi, bus suardyti! Kuomet ukininkas, turėjęs 50 arba 60 hektarų, pusės arba netoli pusės savo žemės netenka, tai visas jo ukis iškrysta iš vėžių.

Žalos žemės ukiai pasidarys be galo daug, o naudos beveik niekas neturės.

Komisarių tikslas, matyt, yra sunaikinti ekonominiai stiprų valstiečių sluoksnį, kad Lietuvos sodžiuje būtų mažiau atsparumo bolševizmui.

IVAIROS ŽINIOS

Karo vyrų pasitarimas

WASHINGTON, D. C., rugs. 27 d. — Prezidentas pasiekė pasitarimui svarbesnius karo departamentų valdininkus. Pasitarime dalyvavo sekretorius Stimson, juos sekretorius Knox, sekretorių padėjėjai Peterson ir Forrestal, Štabo viršininkas gen. Marshall, karo pramonės komisijos narys Kruksen ir daugelis kitų vyrų.

Neinformuota apie ką susirinkusieji tarėsi, bet manoma, jog buvo aptartos pasirašytos diktatorių valstybių sutarties pasekmės.

St. Miščikas-žiemys.

Reikia šviestis ir šviesti

Gal šis obalsis tikty tik jaunimui, kuriuo jis ir buvo Lietuvoje, bet faktinai šis obalsis: "Šviestis ir šviesti" yra amžinas ir būtinas visiems.

Nėra mokslo galo ir juo ilgiau mokini, juo akiratis dėdėja ir juo, rodos, mažiau žinai.

Nieko pastovaus gyvenime nėra, viskas keičiasi, kas vakar buvo šventa tiesa, tai šandien skaitome arba verčiame melu ir todėl, žmogus, galvojantis žmogus, kuris ne vien tam gyvena, kad nemoka ar nenori mirti, turi paspėti eiti su gyvenimu, o tai padaryti jis gali tik neatsilikdamas nuo gyvenimo pirmynžangos visose srityse.

Pakanka išsiūriėti į gyvenimą, į šių dienų politinę santvarką, pasikalbėti dargi su inteligentais, kad pamatytume kokią plati dirva tarp jų įvairiausioms klaidingoms, išverstų rankovių teorijoms, kiek jie mažai temoka įsigilinti į patį gyvenimą.

Kartais nenoromis kyla klausimas ar jie turi kažkokius akinius užsidėję, kad mato žalią, puikią žolę ten, kur vien apdege nuo saulės bruzgai, ar kas panašaus, kuomet kalbėdamas su jais pamatai, jog jie tik daugiau ne tuo ką patys mato, bet ką jiems liepia matyti.

Jau viename iš ankstybesniųjų savo straipsnių sakiau, jog liaudyje viešpatuoja nepaprastai politinis analfabetizmas, kuriu ir naudojasi visoki avantiūristai vaidinę pasaulio scenoje!

Tuštai obalsiai, šauksmai "Tęgyvuoją" ir "Šalin" virto vienuolėliu mokslo be gilesnio įsi-vežimo į patį reikalą.

Kuomet aš po šešių metų nebuvimo Lietuvoje sugrįžau į Lietuvą ir ten teko pagyventi apie puslėčių metų, daug kartų turėjau traukti pečiais kalbėdamas su vietos jaunimu, dargi besimokančiu.

Jus juoktumėtės, jei aš jums pasakysčiau, kad dargi baigęs gimnaziją jaunuolis man tvirtino ir ginėjosi, kad Lietuva 1918 m. t. y. prieš gimimą buvo daug stipresnė, negu visi kiti ir tiek galinga, jog sumušė Vokietiją, Rusiją, Lenkiją. Lenkiją nepribaigė mušti vien todėl, kad pamašė Santarvės valstybės, bet jei ne jos, girdi ne lenkai Vilniuje, bet mes Varšuvoje butume buvę.

Sulig šių jaunuolių manymu, mes vos ne visą laiką gyvenome Vytauto Didžiojo laikais.

Ir tokis išpustas didumas, toks savotiškas istorijos supratimas, negalėjo nieko gero duoti.

Proletarinis miesto jaunimas, pasiūtęs be lavinimosi galimybių uždarius jo sąjungas bei draugų ir palikus vien tautininkus, klaidžiojo tarp fašizmo ir stalinizmo arba trockizmo.

Jis skirtingai didelį tarp šių trijų srovių nematė ir daugelyje atsitikimų vadovavosi ne teorija, bet draugo įkalbinimu, tai yra pasitikėdamas kurio nors draugo pasakymu, kuris jam buvo autoritetas ir kitais kasdieninio gyvenimo klausimais.

Atsiduręs kurion nors organizacijon, mažą tegadavau, nes ten kasdieninės propagandos klausimai buvo pirmoje vietoje arba jei gaudavo, gaudavo tą patį pusiau oficialią, vienšališką literatūrą ir lavinimąsi, koki teikė visi kiti. Jaunimas virto fanatišku ar vienoje ar kitoje pusėje, bet be kriterijų, be galimybės ginčytis, pasenusiais faktais operuojąs.

Teko susitikti su socialdemokratišku, trockistišku, eserišku, anarchistišku, stalinistiniu, liaudininku jaunuimu ir iš šių vi-

sų gąvosi vienas išpudis, jog dirbama, bet daugiau ginčijamasi vietos klausimais, negu pažiūrima į patį turinį, į pačios teorijos esmę.

Trockistai vargo dėl lietuviškos literatūros stokos, kai kurie dargi mokėsi specialiai vokiečių ir dargi francūzų kalbų, kad galėtų skaityti trockistišką iš užsienio gaunamą literatūrą.

Trockistai laikėsi dogmatinio komunizmo dėsnų, — bet reikią pripažinti šiek tiek daugiau davė bendro išsilavinimo žinių, negu toki stalinistai, kurie nieko pašalinio nedaleisdavo, virto savotiškais jezuitais, su indeksais, kurie draudė dargi skaityti svetimas knygas, draugauti su svetimais žmonėmis, o ypač, kurie buvo žinomi jų prieši.

Apsaugok viešpatie, jei pamatys stalinistą vaikščiojant ir draugaujant su trockistu, to pakako, kad išlėktų iš partijos.

Socialdemokratinis jaunimas, r-ikia pripažinti, lavinosi dargi daugiau, negu trockistai, nes trockistai buvo tiek paskendę Stalino klaidų ir Rusijos revoliucijos išsigimimo klausimais, kad kam nors kitam maža buvo laiko.

Bet daugiausia ir puikiausia kultūrinis darbas buvo pastatytas pas senus moksimalistas (eseris) ir nuo jų atskilusių, po Ispanijos įvykių, anarchistų.

Pasitaikydavo anarchistų tarpe nemaža fanatikų, bet su kiekvienu susijęs galėjai bent pasikalbėti ir žinoti, kad kalbi su sąmoningų, protaujančių žmogumi, žmogumi, kuris pasirinko šią linkmę ne dėl draugo žodžių, bet įsitikinęs, jog tik čia tiesa.

Ir pagyvenęs Lietuvoje geroją laiką, turiu pasakyti nesutikau nei vieno, nors gal buvo, anarchistą, kuris būtų mėtęsis iš vienos pusės į kitą, kaip tai teko pastebėti pas kitas sroves.

Maža to, ten, jų tarpe, mažiausia buvo ir pasitaikė išdėvė, buvo daug vieningesni ir nėjo ta kova už vadovybę, kad ir pačioje partijoje, kaip kitur. Didesnis broliškas viešpatavo tarp jų ir kiekvienas buvo sąmoningas narys.

Kodėl? Todėl, kad daugiausia buvo laisvės ir daugiausia buvo reikalaujama sąmoningumo, susipratimo, bendro išsilavinimo.

Stalinistai juokdamiesi sakė, jog anarchistai ir maksimalistai yra ne masių, bet inteligentų — kabinečių partija ar sąjunga, nes ten buvo dauguma inteligentijos, besimokančios ir jau baigusios.

Bet ne tame buvo paslaptis, paslaptis buvo tame, kad ten iš nario reikalavo nesustoti, neišmokyti kaip poterių anarchizmo dėsnius, bet lavintis, neatsilikti nuo gyvenimo. Nei vienoje Lietuvos jaunimo organizacijoje nebuvo tiek grynai dargi literatūrinį ginčų kaip pas anarchistus ir maksimalistus.

Ir tai buvo pastovus elementas, nes susipratęs, įsitikinęs, tikis tuo, ką sakė, priėję savo protu, o ne įkalbėti demagogų.

Galima smerkti ar girti anarchizmą, čia aš nesiruošiu jo pirštį, kiekvienam laisva valia, bet tik noriu pažymėti, kad daugiau reikmės turi žmonės susipratę, patys galvoję, moką atsilaukti ginčuose, diskusijose, negu, kurie neatsilaikydami temoka primesti tau — esi partdavikas, kapitalistas ar fašistų agentas ir tuo baigta.

Tokius žmones už tai greitai ir patraukia priešingai pusę, suagituoją priešingai ir partiją, kuri juos turi, gali ryt jų neitekti.

(Bus daugiau)

Pirkite tose krautuvėse, kuriose garsinasi "NAUJENOS".

Kas Dabar Dedasi Lietuvoje

Paleckinė valdžia daro tai, ką jai Maskva įsako. — Ukių smulkinimas veda prie "badmirių gaminimo". — Kas vadovauja Kauno darbininkams. — Tarptautinė jaunimo diena. — Trašos esančios šukšlės ir lapai. — Platina mi geležinkeliai. — Susižavėjo Minsku. — "Kongresas" sveikina liaudies seimą. — Ypačinga "liaudies priešų" veikla. — Jie prisitaikė.

(BIULETENIS Nr. 12).

— Dabartiniai Lietuvos valdovai keliais atvejais yra įsakmiais pareiškę, kad Lietuvoje kolchozai nebus steigiami. Tačiau kaip ir kitais reikalais, taip ir Lietuvos kolchozacijos klausimu sprendžia ne Lietuvos tariaimoji "vyriausybė", bet Maskva. Dabar jau atvirai skelbiama, kad sudaromi pirmieji kolchozai. Pasak "Darbo Lietuvos", šėtos, Dotnuvos ir Gudžiunų valsčių (Kėdainių apskr.) "bežemiai ir mažžemiai imasi iniciatyvos kolchozus sudaryti". Tad pirmuosius kolchozus jau turime. Lietuvos ukininkų nelaimei galima, deja, pranašauti, kad tokių kolchozų bus netrukus ir daugiau. Tojų pačių Kėdainių apskrities numatomi sovchozai šiose vietose: Baisogalos dv., Vilaičių dv., Baisogalos valsč., Terespo-

lio dv. Gudžiunų valsč., Juodkiškių dv., Kėdainių valsč., Lančiūnų dv., Kėdainių val., Sirutiškių dv., Dotnuvos valsč., Paliepių dv., Josvainių valsč.

Be to, iš to paties "Darbo Lietuvos" numerio sužinome, kad raudonarmiečių okupantų reikalams paimtas aerodromas visoje nepriklausomoje Lietuvoje gerai žinomas Kėdainių žirgynas, kurio likutis — 49 ha, prijungti prie Juodkiškių dvoro sovchozo.

— Kai Lietuvos okupantų paskelbtais šukiais buvo pradėta vykdyti nelemtoji "žemės reforma", plačiai buvo skelbiama, kad žemės gausia visi jos norintieji. Dabar, jau trečią kartą atidėjus "reformos" įvykdymo terminą, pradėdama atvirai kalbėti, kad žemės vietiems jau nebeužteks. Dar daugiau. Ima kilti balsų prieš

"Bo Bo" Newsom, Tigers beisbolo komandos narys, kuris pasižymėjo lošime su White Sox komanda.

beprotišką žemės smulkinimą. — "Darbo Lietuvoje" dedamas munitinio jaunimo "tarptautinis straipsnis, kuriame griežtai pasisakoma prieš "savotišką badmirių gaminimą". Girdi, nesągalima egzistuoti iš 3-4 ha žemės, tad tokio "ukio" nesągalima sukurti, o reikią amžinai skursti. Esą, didelis ukių smulkinimas galės privesti prie to, kad daug kas žemę gausia, bet nė vienas iš jos nepragyvens, nekalbant jau apie gaminių patiekimą platesnei rinkai. Tame pat laikraštyje nusiškundžiama, kad kai kurios žemės ukio komisijos, negalėdamos patenkinti visų žemės prašančių, ėmusios dirbtinai didinti žemės fondą ir paėmusios "visokių nestambių valdinių ir dargi darbininkų" dybės su negausiais žemės hektarais. Praktika rodo, kad žemės negavusių nuosimtis yra labai didelis. Taip, pav., Kėdainių apskr. buvo paduota 7,838 prašymai, o patenkinti tik 4,373 prašymai, reikšia, paliko beveik pusę nepatenkintų. Trakų apskrityje buvo paduota prašymų 12,593, nepatenkintų liko 6,432; taigi daugiau kaip pusė. Tojų pačių Trakų apskr. žemės gavę 4,542 bežemiai, kuriems išdalinta 13,467 ha. Išeina, kad vidutiniškai kiekvienas gavo net nepilnus 3 ha. Kaip tai suderinti su oficiozo "Darbo Lietuvos" nurodymu, kad nereikia kurti "badmirių ukį"?

— Darbo Rumų Kaune didžiojoje salėje buvo suauktas didžiulis visų Kauno fabriko komunistinių kuopelių sekretorių, komitetų pirmininkų, komisarių ir administratorių susirinkimas su raudonarmiečiais susirinkimas. Pažvelkime, kas tame "didžiuliam susirinkime" kalbėjo, reikšia, kas vadovauja Kauno darbininkų gyvenimui. — Susirinkimą atidarė Lietuvos komunistų partijos Kauno miesto komiteto atstovas Petraitis. Po jo kalbėjo ginklų dirbtuvių politinis vadovas Bichovskis, karo aviacijos dirbtuvių atstovas Novikovas, autobusų susisiekimo įmonės atstovas Reinkvicas, statybininkų profsąjungos vardu kalbėjo Chaimovičius, Rinkuvos fabriko — Sasnauskas, raudonarmiečių atstovas Sebastijanovas, Spaudos Fondo — Bartkus, "Tekstilės" — Beke-rytė, be to, kažkokie Stepanovas ir Volkovas. Sprendžiant iš pavardžių, išeity, kad tikrai 3 buvo lietuviai, o 8 arba žydai arba rusai. Autobusų susisiekimo įmonės atstovas "draugas" Reinkvicas taip ir pasakė, kad "tik raudonajai armijai atnešus Lietuvai laisvę, jis rado galimumą pirmą kartą viešai išstoti, kalbėti ir ginti savo reikalus". Visa lietuvių tauta yra tos nuomonės, kad raudonoji armija atneš laisvę ne Lietuvai, o "draugams" Reinkvicas, kurie dabar, kaip patys sako, gali ginti savo reikalus.

— Kaune buvo surengta ko-

— "Darbo Lietuva" atspausdino ilgą straipsnį apie "Valstybės Ukį". Šiame straipsnyje išskeliami pagrindai, kaip busianti tvarkoma naujai sudarytoji Tarybų Lietuvos valstybės plano komisija, kurios paskirtas P. Glowackas. Išrinkti Jentkė Šapiraitė, Mirkė Straipsnio autorius yra š. Man-

— Raseinių apskrities komunistų partijos komiteto nariai pasiskirstė pareigomis. Filipavičiui paversta rūpinis kadro iškelimo klausimu, Tiškovui — profesinių sąjungų veikimu, Macheritui — pramone ir prekyba, Boranavskui — žemės pertvarkymo reikalais, Gudžiunui — agitacine propaganda, Galibrodskui — finansų klausimais. Berods, vienas "draugas" Gudžiunas Raseinių komitete tėra lietuvis.

— Kelmėje komjaunimas surengė vakarą. Iš aštuonių šokėjų keturių pavardės tokios: Mendelevičiūtė, Krubelnikaitė, Kelaitė ir Goldblaitaitė.

— Vilniaus-Kauno ruožo pradedami geležinkelio ruožai. Pirmieji darbai, suligiant juos su Sovietų Rusijos plociu. Šie darbai atliekami skubos keliu, dirba net 600 darbininkų.

— Petrašiūnų elektros stoty dar balandžio 27 d. buvo pradėti įmonės praplėtimo darbai, kurie turėjo būti baigti per 10 savaičių. Tačiau praėjo jau 4 mėn., o darbų pabaigos dar nematyti.

— Petrašiūnų elektros stoties įmonės darbininkai savo komisariu buvo išrinkę kažkokį K. Kriauciūnį. Bet dabar "Tiesa" skelbia, kad šis "draugas" anksčiau gana veiklus, paskirtas komisariu, pasidaręs nesukalbamas, išsidus, kerštingas ir visai nedraugiškas.

— Sovietiškosios Lietuvos komisarių delegacija su "draugu" Piju Glowacku priešakyje reiškia nepaprastą susižavėjimą savo kelione į Minską. Kelionės tikslas buvęs praktikoje susipažinti su Gudijos valsty-

bės santvarka ir atskirų komissariatų organizacija bei veikla. Pasimokęs, kaip reikia kraštą valdyti, iš tokios, visais atžvilgiais "pažangios" valstybės, kaip sovietų Gudiją, Pijus Glowackas turėjęs pasitarimą ir su liaudies ukio instituto rektoriumi ir mokslo personalu. Šie pasizadėję atvykti Lietuvon su paskaitomis ir apšviesti naujuosius Lietuvos valdovus. Buvę tartasi net dėl lietuvių studentų priėmimo į aną sovietiškąjį gudų institutą. Tai, atėjo laikas, kada lietuvių jaunimas bus siunčiamas "mokytis" net į Minską.

— Sovietiškieji lietuvių laikraščiai didžiausiomis raidėmis spausdina sveikinimą, atsiųstą iš "Amerikos lietuvių kongreso skryčiaus Hudson, Massachusetts, Š. Amerika, 298 organizuotų lietuvių vardu". Deda ma net tokia antraštė: "Amerikos lietuvių kongresas sveikina liaudies seimą". Pasirašė: pirm. K. Vaitekunas, sek. J. Jaskevičius, išd. K. Yoksas.

— "Darbo Lietuva" atspausdino ilgą straipsnį apie "Valstybės Ukį". Šiame straipsnyje išskeliami pagrindai, kaip busianti tvarkoma naujai sudarytoji Tarybų Lietuvos valstybės plano komisija, kurios paskirtas P. Glowackas. Išrinkti Jentkė Šapiraitė, Mirkė Straipsnio autorius yra š. Man-

— Alytaus apskr. įsisteigė mokytojų profesinė sąjunga. Iš penkių valdybos narių, trys vadinasi: Kostelnickas, Haške-riene ir Šimanskienė. Balninkuose įsteigtas komiunio plano komisija, čia į valdybą pirm. paskirtas P. Glowackas. Išrinkti Jentkė Šapiraitė, Mirkė Straipsnio autorius yra š. Man-

— Alytaus apskr. įsisteigė mokytojų profesinė sąjunga. Iš penkių valdybos narių, trys vadinasi: Kostelnickas, Haške-riene ir Šimanskienė. Balninkuose įsteigtas komiunio plano komisija, čia į valdybą pirm. paskirtas P. Glowackas. Išrinkti Jentkė Šapiraitė, Mirkė Straipsnio autorius yra š. Man-

KAINOS

\$19.50 - \$29.50 - \$39.50
\$49.50 - \$59.50

IR AUKŠČIAU

Carefree Comfort
THROUGHOUT THE WINTER

Touch a match to KING COLE, the dependable oil-burning heater and enjoy effortless, uniform heat all winter long. Its latest type burner and special construction gives an abundance of circulating, radiant heat that keeps rooms warm and cozy. Enjoy carefree heating all winter! Come in and see the attractively designed KING COLE models that add beauty to your home.

LUXURIOUS COMFORT WITH

COLE'S OIL BURNING HEATERS

Approved by the National Board of Fire Underwriters

Naujas Pečius Jums Sutaupys Daug Pinigų ir Sveikatos

Išminkykite jusų seną pečių ant naujo, gero pečiaus, pečiaus padaryto vėliausio išradimo.

Nedaro skirtumo ar jus pečsite aliejinį ar anglinį, ar elektrikinį, ar gasinį pečių, visus rasite

BUDRIKO KRAUTUVĖSE

Ar jums reikia išminkyti naują radijo, naują karpetą, naują Parlor Setą, jus rasite viską geriausią pas Budriką.

Jos. F. BUDRIK

FURNITURE HOUSE

3409-21 S. HALSTED STREET

Tel. YARDs 3088

WCFL 970 kl. nedėlios vakarė, 9 valandą, gražus programos. Spalio 6 dieną, naujas laikas, programos bus nedėlios vakarė kaip 9:30 valandą vakarė

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
5216 S. Halsted St. VICTORY 4965
Stogus, rinas, stogiangius ir sienų apmušimus.
Taisome bet k. Atnaujiname bet k. Darbas užtikrintas. Pilnai apdraustas.

Remkite Lietuvišką Žydą
Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

PIRKITE ANT KREDITO
MUSŲ ŽEMOMIS CASH KAINOMIS
Imkite 3 metus išmokėti — reikia tik juos parasyti.
Celotex Plasterboard pėda 2c
1x6 Lentos pėda 13c
1x4 Grindims Lentos pėda 14c
Cedriniai Postai (7 pėdų) 10c
2x4 Wallboard — sheet nuo 4x8 iki 4x10 pėda 13c
Albert Special Maska gal. \$1.25
Apskaitiavimas DYKAI — Pristatymas DYKAI
ALBERT LUMBER & SUPPLY CO.
3800 S. Western Ave.
Tel. LAfayette 2101
Aldara kasdien 7 v. ryto iki 6 v. v., nedėlios 8 v. r. iki 12 val. dienos.

Tel. CICERO 5306
C. & M. PAUGA DISTRIBUTORS
Parduodam geriausių stipriausių
FOX HEAD ALU
Vynai-Likieriai-Gėrimai į visas miest. talis.
5031 W. Roosevelt Rd.
CICERO, ILL.

UZEIKITE PAS PETE YOUNG
Narys: 271 Am. Legion Post.
Chicago Lietuvos Draugijos.
SCHLITZ ALUS
82nd ir Keen Avenue
(prieš Tautiškų kapinių vartus)
WILLOW SPRINGS, ILL.

SVEIKATOS KLINIKAS
Tonsilus \$13.50
Išima U2
PRABUVIMAS \$50.00
Ligoninėje
RAUDONGYSLIŲ \$25.00
Išėmimas ir Ligon.
REUMATIZMAS \$2.00
Gretta Pagelba
GYDO VISAS LIGAS
Ekzaminacija ir vaistai \$1.00
DOUGLAS PARK HOSPITAL
1900 S. Kedzie Ave. Chicago

FOTOGRAFAS
CONRAD FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškais užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuojamas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

Sophie Barcus
RYTINE RADIO VALANDA
— iš stoties
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais laipgi 7:00 val. vakarė.
Ilgirakė vėliausios žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

"NAUJIENŲ" AUTOMOBILIŲ PIKNIKAS

Spalių-Oct. 6 d. 1940
LIBERTY GROVE
WILLOW SPRINGS, ILL.

Padėti Pinigai kas Mėnesį Prieš 11 d., neš Nuosimti Nuo 1 Dienos

Turtas virš \$5,500,000.00
Atsargos fondas virš \$400,000.00

Dabar Mokame 3 1/2% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 4. Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.
Tel. VIRginia 1141

CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY INSURED
4192 ARCHER AVENUE

INSURED SAVINGS

4%

LATEST DIVIDEND

Accounts open by the 15th earn as of the 1st

FAIRFIELD SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2729 W. CERMAK ROAD

CENTRAL HEALTH SERVICE
Mes sėkmingai gydome chroniškas ligas, pilvo, kepenų, inkstų, ir tt. Lytišką stipnumą ir Veneriškas ligas, varicose gyslas, varicose vots ir hemoroidus be chirurgiškos operacijos. Pasitarimas DYKAI!
Prieš-vedybiniui egzaminavimui pagal Illinois valstijos įstatus.
1922 W. DIVISION ST. (arti Damen Ave.) VISAS 2-RAS AUKŠTAS
Du Telefonai: BRUnswick 2718 ir HUMboldt 6158.
Valandos: Nuo 11 v. ryto iki 8 val. vak. Sekmadieniais tik pagal sutartį
DR. J. E. ZAREMBA, Medikalis Direktorius ir SANDRAUGAL.

KAM LAUKTI?

GAUK SAVO DANTINIUS PLEITUS DABAR!

\$9.50 ir aukščiau

Mes gaminame Dentures tik gavę spaudą ir užsakymą nuo laisnuotų Dentistų.
APSKAICIJAVIMAS DYKAI

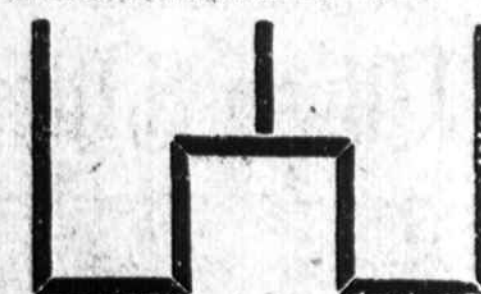
Mes esame puikių dantinių pleitų gamintojai jau per suvirš 18 metų. Ateikite, leiskit mums parodyti kombinaciją PERMATOMO PLEITO su NEW HUE DANTIMIS. Patalsumas \$1.00

Lawndale Dental Laboratories
HEINA BROS.
Aldara nuo 9 r. iki 8:30 v. v. — Subatomis nuo 9 r. iki 5 v. vak.
3945 W. 26th St. 1724 S. Ashland Ave.
Tel. Lawndale 2808 Tel. Monroe 9251
30 N. Dearborn — State 9649
ROOM 806 ATDARA KASDIEN 9 iki 6

PUBLISHED EVERY MONDAY

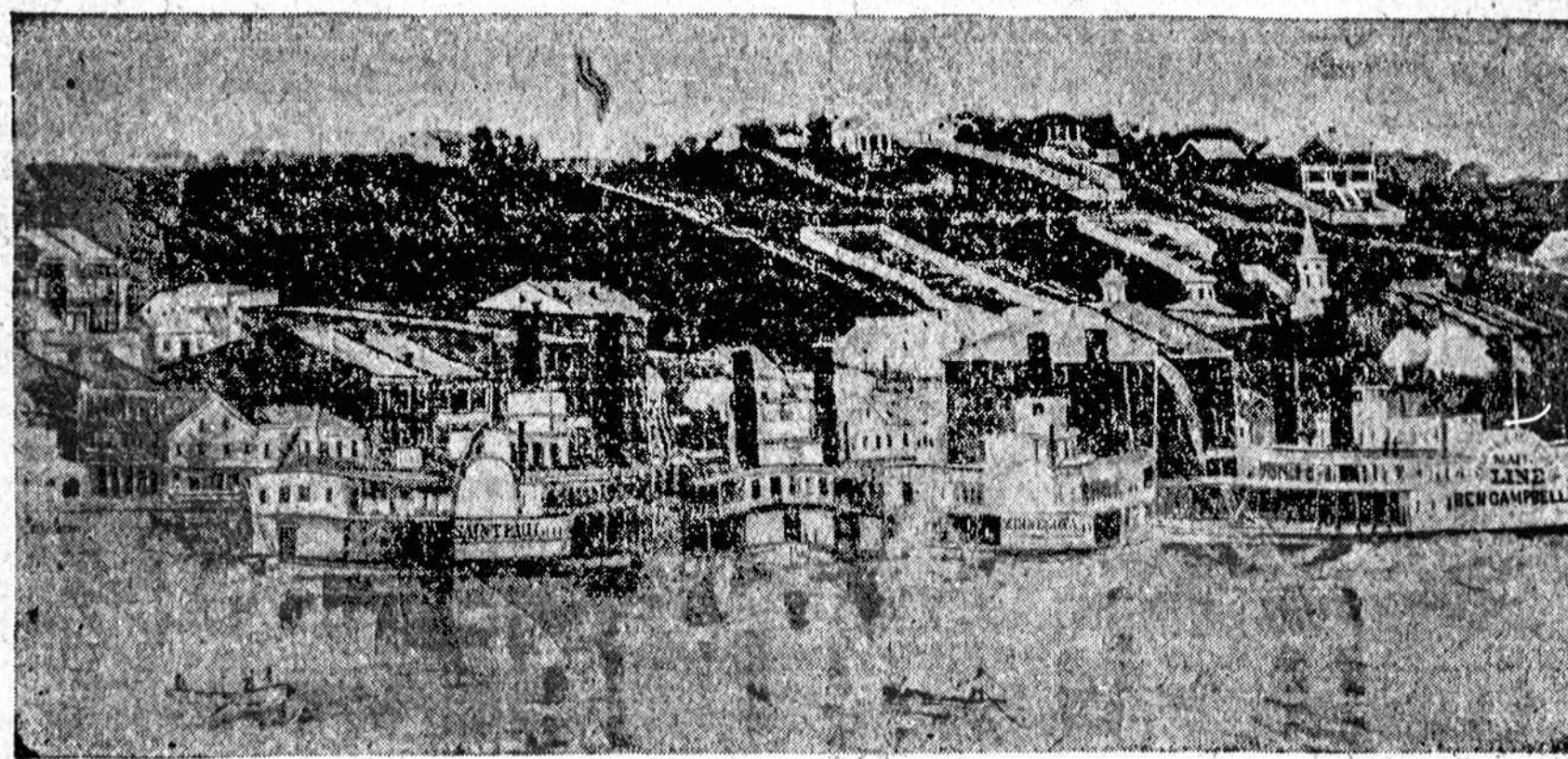
ENGLISH SECTION

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MONDAY, SEPTEMBER 30, 1940

PICTURESQUE ILLINOIS

The town of Galena, from where U. S. Grant took his leave as a simple citizen and to which he returned a national hero, is one of the most picturesque communities in Illinois. It is situated in Jo Daviess County where the State varies its prairie tradition and rollicks in hills, and dales, and rolling meadows. Galena is a city of tiered streets, rising away from the little cut-off of the Mississippi known as the Galena River, once an important stream on which rich traffic in grains and lead from famous mines of the district plied busily.

U. S. Grant and his family came to Galena in 1860. He worked as a clerk in his father's leather store, a branch of the paternal holdings in Kentucky, for a salary of \$600 a year. When the Civil War broke out, he left Galena in May of 1861. Four years later, Grant returned Commander-in-Chief of the Union Army, and the citizens of Galena presented him with a fine brick house which now, under the jurisdiction of the State of Illinois, is preserved as a memorial and visited by thousands annually.

Galena is filled with mementoes of the past, many of them telling the story of the day when it was the most important upstate city in Illinois and Chicago was looked upon as an upstart struggling to rise from the mud.

The route to the city of Galena and other interesting cities and state parks throughout the State is clearly shown in a beautiful road map of Illinois, issued by Edward J. Hughes, Secretary of State, State of Illinois. These maps are available to our readers at the office of "Naujienos" without cost.

PIRMYN SHARPS AND FLATS

This is the last issue before PIRMYN'S Barn Dance, so let's talk about it.

Of course you've already heard it's to take place at the Marquette Hall at 69th and Western on Saturday, Oct. 6, at 8 p.m., but have you heard that music will be supplied by the Santa Fe Trailers, who have just returned from Hollywood, where they made a series of shorts.

Amid a rustic setting, there will be square dances, prizes for the best dancers, cider, maybe a hog-calling or a husband calling contest, etc.

For a really swell time in a really rural setting, it's Pirmyn's Barn Dance this Saturday.

Our prey, Johnny Rukštala, has just returned from a visit in Detroit. Says the chief topic of conversation is "Blossom Time". All are anxiously anticipating Pirmyn's visit on Nov. 10.

AL BRAZIS SAYS:—Victor (ia) Bender is going to become a tomboy and fall in love again.

PIRMYN has another "ace" in the embryo. Wally Zengulis is taking private lessons in flying—just in case.

Nylon stockings were the reason for the gang-up on Estelle Pukis, the first one of the gals to be sporting the new hose. As soon as the news got around, she had to do a demonstration act, and even convinced the girls about the good long wear so easily that they're all on the buying side.

Conscription! Draft! Marriage! All this ringing in our boys ears nowadays makes them more serious than ever—especially John Rukštala.

Large fleas have little fleas. Upon their backs to bite 'em. Little fleas have lesser fleas, And so Ad infinitum.

—Anonymous

Mr. Stephens' pet dogs have developed some sort of parasitic trend. There is always something or other attempting the embarrassment of the elite. Mr. Stephens is making persistent efforts to get to the trouble and will leave no hair unturned to rid his pets of the trouble.

—M. T. Dome

Friday, October 4. An Evening South of the Loop. Hear of the history of the area south of the loop. Tour the 131 Infantry Armory. See demonstrations in Jiu Jitsu and Judo at the Chicago Judo Club. Learn about the Arabian Young Men's Club. Meet at 8 p.m., at 1401 So. Michigan.

Saturday, October 5. Graceland Cemetery and Crematorium. View tombs and monuments of famous Chicagoans. See the crematory and tour the beautiful grounds of a noted cemetery.

A selected cast has already begun rehearsals of "Tėta iš Amerikos", which will be presented by the LUC on November 24 at the Lithuanian Auditorium. Complicated situations, peculiar twists of fate, and humorous characters keep up the hilarious theme of the play. This particular sketch was presented several times in the past to the Lithuanian public but it is so amusing and so very enjoyable that anyone who has once seen it will want to see it again.

The date of the production was previously set as December 1. However since another prominent group of young Lithuanians is sponsoring an affair on that day, the LUC moved the date of its presentation up one week to November 24.

Two other social events are scheduled to take place within the next few weeks. On Sunday, Nov. 3, a **Bunco and Card party** will be held at the Lithuanian Auditorium. Unique door prizes and handsome table prizes will be offered to lucky guests. The tickets for an afternoon of card or bunco games are priced at 35 cents.

The impressive **Installation party**, which will be held at Robert's Farm this year, will take place on Saturday, October 5. Retiring officers will install the "newly-elected" with due pomp and ceremony as well as with much wining, dining and dancing. Members and prospective are invited to the dinner party and may have a choice of fried chicken or steak. In making reservations which must be made by Wednesday, October 2, either call or send a card to S. Bartkus, 3825 S. Kedzie Avenue (Laf. 5337), state how many people are coming and which dinner is preferred.

—S. B.

IF YOU HEARD DIFFERENT

The Gila monster is not a monster. It seldom exceeds two feet in length.

The Rock of Gibraltar is not exactly a rock. It is composed of beds of limestone of varying thickness. Baffin Bay is not a bay. It's an inland sea or gulf about 800 miles long and 280 miles wide.

And don't be fooled into thinking the strength of a cigar can be determined by the color. The outside leaf on a cigar is merely the wrapper and is used to keep the cigar from breaking open!

—WHAT DID SHE MEAN?

He—When we reach the third lamppost from here I'm going to kiss you.

She—Oh, William, isn't that going too far?

== Birutė ==

Birutė has begun anew to organize the "Jaunoji Birutė", an organization similar to that of the Birutė Chorus except for age difference of members. We ask the parents to urge their children from 13 thru high school age to join this younger Birutė. The first meeting will take place this coming Thursday, October 3, at Sandara hall, 840 West 33rd Street at 8 p.m. sharp.

October 6, is one of the dates we've all been looking forward to. Yes sir, it's **Naujienos' "Blitzkrieg"**, which no one wants to miss. Birutė is to participate along with a number of other outstanding choruses of Chicago. Many thrills are in store. The price is but a wee twenty-five cent piece and the place is the well known **Liberty Grove** in Willow Springs, Illinois.

Our Operetta, "Šienapiūtė", is to be given Sunday, December 8, at the Lithuanian Auditorium, 3133 So. Halsted Street. While speaking of the operetta, I'd like to remind all members to turn out faithfully to every rehearsal at 8 p.m. sharp, every Friday night at the Sandara hall.

Another treat is in store for Birutė members and their friends... you who have attended **Birutė's Halloween Party** last year, no doubt remember the fun we experienced... Well, this year we are planning another on the same order, to be held some time near the end of October. So keep your eye on this column for further information.

Flash!!! So Junior (Frank Dambrauskas) has finally declared his intentions... he has presented his girl friend with a diamond ring!... I understand Ray Termenas wishes to follow suit.

I see where Joe Chesna has enrolled in the Lewis Institute of Technology. His goal is to become a chemical engineer. We're sure you'll have little if any difficulty making the grade, Big Six!

We don't know what's become of **Anna Kampikas' Bob**, but she's been seen making the rounds with a certain music teacher!

Oomph Girl (Sadie Termenas) acted like an excited child when she received a certain letter from one of the stronger sex.

—Aldona Rutkauskas

Some Specimen.

Fair Customer—I'd like to look at a man's comb.

Salesgirl—You want a narrow man's comb?

Customer—No, I want a comb for a fat man with rubber teeth.

BRIC-A-BRAC

by BRUNO RAY MATHEWS

CAMPAIGN: Two Lithuanian politicians were honored and one was more than slightly insulted during the last two weeks... **Judre Zuris** was acclaimed with a Golf Day which was attended by all greats and would be greats, while Brighton Park's tavern-keeping Zintak ally, **Bill Popell**, was honored with an outing which was given his name... Both affairs were successful... The third party mentioned above is **Dr. Graičunas**, who at present is fronting for the local commies... The Lithuanian Division of the Republican Party of Cook County (that's the name, so help me!) informed the fickle doctor with no mincing of words that his presence in their organization is not welcome because of his present affiliation...

SINGERS: Helen Bartush was again featured on a Henry Weber WGN—Mutual program last Sunday, when she and Marion Claire sang Hoffman's "Barcarolle".

Anthony Chapas, baritone-voiced salesman at Budrik's, suffered head injuries inflicted by revolver butts during a holdup of the store last week...

RESPONSIBILITY: Lee August (Augustavičius) is chief dietitian at the Illinois State hospital in Peoria... It is her job to plan meals for 2,600 patients three months in advance!... This is because of regulations covering requisitioning... She is a native Chicagoan, received her education at the Chicago and Michigan State Universities, began her professional career in the Mercy hospital in Chicago and subsequently in the Illinois Central hospital and then Toledo before she passed the civil service exams and obtained her present position...

ROMANCE: Beauteous and blonde **Mildred Dobro** became the bride of **Edwin Napier** at the Blessed Sacrament church on Saturday afternoon... **Aldona Rutkauskas** and **Mike Oksas** fulfilled a prediction we made several years ago when they were married in the Cicero Lithuanian church September 21... **Eleanor Platkauskas** of the Birutė chorus and **Ed Uzemack** of the Daily Times became engaged a week ago Saturday... **Stella Skudžius** became the bride of **James Nesticis** at St. George's two weeks ago...

Julia Rapsis said "I do" to **Anthony Paplauskas**... Other newlyweds: **Aldona Daračiūnas** and **Stan Gapsis**; **John Genutis** and **Anna Gurskis**; **Anna Saskas** and **Frank Gudas**...

VACATIONS: Al Rulis is back from a two week jaunt thru Southern states... **Johanna Bucinskas-Grybė**, one of the "refugees" who returned on the S. S. American Legion, recuperated from her trip and welcome home greetings by spending a few days in the Lithuanian colony of Hart, Mich...

KNICKKNACKS: Marquette Park pharmacist and cosmetics manufacturer, **A. G. Kartanas**, moved his business a few blocks east on 69th street to Artesian... **Kuraitis Milda** Buick showroom moves to 35th street tomorrow... The old location will be used only for used cars... **Vyts Beliajus** and his dancers appeared in a festival in Hart, Michigan this week end... **Ed Mankus** is now a member of the International News Service staff of photographers... Somebody should get together on this. Two reports on the Defend America by Aiding Britain mass meeting in the Coliseum on September 19: the Tribune wrote that the attendance was composed mainly of individuals of foreign extraction. This was meant to be a slam, **Hugh Johnson**, also intending to belittle the affair, wrote that it was composed "largely of Gold Coast intellectuals"...

Leo Norman and his cousin, **Ed**, have joined the Air Corps and are stationed at Rantoul... **REWARD OF COURAGE:** When in 1933 the banks were closing with much more regularity than Chicago's taverns a young bank clerk, **Frank Kay**, found himself on the outside looking in... He was studying law (evenings) at Kent and enforced idleness contributed nothing to paying the tuition... We bother to bring this up merely to emphasize the calibre of courage this young Cicero Lithuanian had, when upon receiving his hard-earned sheepskin and passing the bar examinations, he had enough faith in himself and his ability to resign from a position as assistant

FRANK D. KAY

sales manager for one of Chicago's largest manufacturers... where, he was well paid, well regarded and where his future was assured... He gave it up to practice law, a most difficult profession at best, and his wife, **Jean**, saw no reason why he shouldn't... To make a long story short, **Frank D. Kay** was appointed attorney for the Cicero Water Department last week... His achievement should give encouragement to many other would-be professionals who chance upon these words... When Congressman **Sabath** recently announced that he was offering competitive examinations to candidates for scholarships at the Annapolis and West Point academies, it called to mind, **Albert Kuplewski** of Dowagiac, Mich., who is now a student at Annapolis... During the first year of the Chicago Century of Progress **Albert** was selected the healthiest Lithuanian boy in the States by a jury of competent Lithuanian physicians...

The Rraft And Married Men

Army plans for blanket exemption of married men from conscription during peacetime hit a snag last Friday with discovery of a provision in the law that may send some of them off to Army camps.

Discovery of the clause by selective service committee lawyers caused a revision of the proof sheets of regulations that President Roosevelt will issue when he signs the executive order giving the regulations the force of law.

The provision is among the definitions in the law and reads:

"The term 'dependent' when used with respect to a person registered under the provisions of this act includes only an individual (1) who is dependent in fact on such person for support in a reasonable manner, and (2) whose support in such manner depends on income earned by such person in a business, occupation or employment."

The definition of a dependent was formulated under plans for a draft law to be used in war time. But in this draft, because of the disruption of homes and family life even where the wife is not financially dependent on the husband's weekly pay envelope, it had been planned to defer all married men automatically.

The law authorizes the President to defer "those men in a status with respect to persons dependent upon them for support which renders their 'deferment' advisable." The definition of dependent appears to bar a blanket exemption of married men.

The final decision now will be up to the local draft boards. Some men may be called upon to prove to those boards that their wife is a dependent. Officials privately expressed the opinion, however, that the boards would defer married men except in most unusual cases.

Personalities of Interest

"THE MAN AT THE HELM"

Dr. P. Grigaitis.

What better choice could be made for The Personality of this eventful month of September than "the man at the helm"?—especially when this month witnessed the Grand Opening of the newly remodelled home of NAUJENOS.

Editor Pius Grigaitis has been leader and guide of the activities and progress of NAUJENOS ever since its organization in 1914.

He was editing the weekly known as "Pirmyn" in Baltimore at the time, but accepted the invitation to come to Chicago to edit NAUJENOS where a bigger field presented itself for serious pioneering in the development of a Lithuanian daily newspaper in America so as to serve and help thousands of immigrants acclimate themselves to an entirely new culture and become useful American citizens.

If anyone appreciated the privileges of that citizenship, Mr. Grigaitis did, having known the tyranny of czarist Russian over Lithuania in his early days, when the very possession of a Lithuanian book was a crime!

Pius Grigaitis was born in the village of "Gudaiciiai" in the province of "Suvalkai" near the famous town of Kudirkos "Naumiestis." He attended "gymnazia" in Lithuania and in Latvia, starting to earn his living at the early age of 15 by tutoring.

Thus, knowing some of the joys and gifts that learning and reading can bring and realizing the meaning of "democracy", he was naturally embittered against the Russian regime that tried to crush the Lithuanian spirit out of the Lithuanians and to subjugate them. He was in total sympathy with the Social-Democratic party that was trying little by little to spread its message.

One day he received an urgent appeal from that party to fill an emergency and be speaker at a meeting. Giving it some thought, he finally agreed. He had to prepare his speech in very limited time and bicycle for hours to get to the meeting place. But that marked the beginning of his public activity.

In 1906 he came to America representing the Social-Democratic party and seeking support for its cause in Lithuania.

In 1912 he made his second trip to America, this time to remain here and seek further knowledge in the schools here. He immediately occupied himself with the editing of "Pirmyn" in Baltimore, as mentioned above, which he was well equipped to do with his background of trying experiences and his education, for he had studied at St. Petersburg University and at Bern University in Switzerland, where he was awarded the degree of LLB and Candidate of Philosophy.

After a short two years of editing in Baltimore, he received the call to Chicago. His acceptance of the position of Editor of NAUJENOS in 1914 was a momentous one

to Chicago's Lithuanians. NAUJENOS has become the most influential Lithuanian daily and through its pages and editorial and office staffs has assisted thousands of our brethren in finding themselves in this big city and learning to become Americans!

Conscientiously applying himself to his editorial duties, Mr. Grigaitis also found time to plan and sponsor countless social activities to broaden the interests of the Lithuanians here and to encourage them to take part in American activities. The policy of NAUJENOS has always been friendly to all cultural clubs and societies, welcoming news of their meetings and social functions.

Besides such duties and responsibilities, the ambitious nature of this remarkable man also "made" time to go to school; almost unbeknownst except to his closer friends, Mr. Grigaitis managed to attend classes at Chicago Law School and in 1917 was awarded the degree of JD.

His so-called spare moments since then have been spent in reading. Economics and sociological topics are of greatest interest to him next to the current events and problems of the day. To read a novel is a recreation that he indulges in very rarely.

Almost any form of reading is more worthwhile he thinks than wasting precious hours on the golf course or watching games where others chase a little or big ball. Mr. Grigaitis thinks he might enjoy doing that when he becomes old but not before.

Judging from the twinkle of his quick blue eyes and the lightness of his step as he climbs to his second floor office, Pius Grigaitis is far from being old. His "silver hair amongst the gold" denote not age but wisdom in the ways of life and men.

To us who have the opportunity to meet him in work and social activity, he is the little man (5'4" or thereabouts) who is a mighty fine character. Admired and beloved by his two sons, he is highly respected and deeply and warmly regarded as a genuine friend by those who come in frequent contact with him.

—Newsy.

Plan Tour To Famous Chicago Cemetery

FREE CHICAGO TOURS FOR THIS WEEK

A tour to Graceland Cemetery, the resting place of many of Chicago's prominent leaders and an opportunity to inspect noted monuments and tombs designed by famous sculptors is a major feature of the W. P. A. Free Chicago Tours for the week of September 29 to October 5. Among monuments to be seen are: those executed by Lorado Taft and the famous doorway of the Getty Tomb, said to be "as near perfection as mortals are allowed to approach".

Tours for the week follow:

Tuesday, October 1. Rubber Industry. Inspect an auto tire factory and a nearby plant where adhesive bandages are made. Meet at 2:30 p.m., at 2500 So. Dearborn street.

Tuesday, October 1. Near East In Picture Song and Story. Attend an illustrated lecture on Oriental rugs and hear exotic music of the Near East. Meet at 8 p.m., at 169 N. Wabash avenue.

Wednesday, October 2. W. P. A. Illinois Federal Art Project. See painting, sculpture and weaving by Federal artists. Meet at 2:30 p.m., at 1021 So. State street.

Thursday, October 3. Northern Illinois College of Optometry. Tour class-rooms, laboratories and clinics of an Optometry School. See devices for detecting eye defects. Meet at 2:30 p.m., at 824 East 42nd place.

Thursday, October 3. Washington Park Armory. Inspect stables, supply-rooms and headquarters of the 124th Field Artillery. See drilling by various units. Meet at 8 p.m., at Armory, 52nd and Cottage

Pagerbs Pirmą Chicagos Laikraščio Leidėją

Šiandien, apie 12-tą dieną, prie Clark ir Wacker gatvių bus iškabinta bronzinė lentelė, pagerbanti pirmą Chicagos laikraščio leidėją. Ties ta vieta vienas John Calhoun, Chicagos pionierius, pradėjo leisti savaitinį laikraštį „The Chicago Democrat“.

Tai buvo lapkričio 23, 1833 metais, kuomet Chicago dar buvo mažas kaimas.

Žemaičių Kult. Klubas Turi Beną

Šiandien Repeticija

Žemaičių Kultūros Klubas suorganizavo beną. Pirmos beno praktikos įvykis rugsėjo 30 d., 8 v. v., Hollywood Inn svet., 2417 W. 43rd St.

Yra kviečiami lietuviai muzikantai prisidėti prie to žemaičių beno.

Taigi, jaunuoliai myli muziką, gali pradėti lavintis groti pučiamus instrumentus.

Praėjus konskripcijai, daug muzikantų yra reikalinga Amerikos armijai.

Galite atvykti į beno pamokas arba susižinoti su beno direktorium, Juozu Grushu, 3549 So. Halsted St. Phone YARD 2032.

Žemaičiai ir jų kaimynai esate taipgi kviečiami atvykti — galėsit ir pasižioti.

Beno Organizatorius.

Remkite tuos, kurie garsinasi „NAUJIENOSE“

Surangė Pikniką, Auga Nariais ir Turtu

Lietuvių Eks-mainierių Draugiško Klubo Veikla

Rugsėjo 15-tą, Liepos daržė įvyko Lietuvių Eks-mainierių draugiško klubo piknikas. Nors tą dieną buvo pusėtinai šalta ir apsiniaukus, bet susirinko gražūs būrelis buvusių mainierių su draugais, vieni jau apsigyvenę, kiti nauji atvykę. Prisirašė keli nauji nariai prie klubo, ir atliks keletas dolerių pelno.

Atleityj klubas mėgins surengti vakarus su programu. Klubas nėra politinis, tikrai draugiškas. Į narius priimami buvusių mainierių ir jų šeimynos, be sk'rtumo pažvalgų. Mokestis metams tikait 50 centų. Mirūs nariui geram stovyje nupirkama gėlių ir reikalui esant klubas rupinsis grabnešiais. Narį atsitikus nelaimėi, klubo valdyba ir susirinkimas svarsto suteikimą pagelbos.

Kur Galima Prisirašyti

Liet. Eks-mainierių Draugiško Klubo nariai darbuotojai, pas kuriuos galima prisirašyti prie klubo, yra: Northside: P. A. Deveikis, 10 W. Huron St.; Bridgeporte: Geo. Janulis, 3159 S. Halsted St.; M. Martinkus, 3517 S. Halsted St.; Ant. Sinkvičius, 3331 S. Lowe Ave.; Pete Russell, 3520 So. Union Ave.; Westside: Ant. Matukaitis, 2344 S. Oakley Ave.; 18-tos apylinkė: Joseph na Zitkienė, 665 W. 18th St.; J. Gelgaudas, 1900 S. Union Ave.

Susirinkimai laikomi kas antrą penktadienį kas mėnesio, J. Petrausko svet., 1750 South Union Avenue.

Koresp. J. Gelgaudas.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto
Nacių generalinis konsulas Heinrich Stahmer (viršuje), kuris daugiausia prisidėjo prie sudarymo vokiečių-japonų militarinės sąjungos.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto
CLINTON, IND. — P.ia L. J. Lemstra, kuri liko išrinkta Amerikos Legijono pagalbinės organizacijos prezidentu.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto
REDWOOD CITY, CAL. — Wilhelm Muhlenbroich, kuris bus teisiamas už Marc de Tristan Jr. pagrobimą.

Gimimai Chicagoj

(Informacijos paimtos iš gimimų rekordų Chicagos miesto Sveikatos Departam. nte)

JANNUSH, Nancy, 6134 So. Richmond street, gimė rugsėjo 19, tėvai: Leroy ir Isabel.

PUSH, Richard, 2253 South Oakley avenue, gimė rugsėjo 15, tėvai: Louis ir Frances.

BABICH, Adella, 1834 No. Wood street, gimė rugsėjo 9, tėvai: Petras ir Della.

Skelbimai Naujienose duoda nauda dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Rado Pabėgusios Kalinės Kuną

Netoli St. George, Kankakee apskrityj, ukininko Leon Ruel žemėj vakar buvo atrastas kunas než nomos apysienės moteriškos. Policija sako, kad tai liekanos kalinės Stephanie Cusik, kuri liepą 29 d. pabėgo iš Manteno kalėjimo. Ji buvusi 61 metų amžiaus.

Aiškiaregystė — pulkus dalykās

Plaukiaus sutinka plikį. Plaukiaus taria plikiai:

— Brolau, aš iš pirmo žvilgsnio žmogų klaurai perimatau.

— Na, jeigu jai taip ir tamsai gali pasirodyti du šimtai per daug, tai prašau tik šimto pasiskolinti.

Nelaimė Ištiko A. Kasparaitienė

Praeitą savaitę p. A. Kasparaitienė labai koją susižeidė tamsoje paržengusi keletą laiptų pakopų.

Dabar gulio lovoj. Vaikščioti visai negali.

Kam laikas leidžia, prašom atankyti p. Kasper. Kaip motinė, taip ir sunus Kastantas yra draugški ir linksmo būdo žmonės, žagaričių klubo darbuotojai ir geri rėmėjai. Nei vieno parengimo neapleidžia. Gyvena po antrašu, 4531 So. Paulina St.

Linkiu greitai pasveikti.

M. M.

Pirkite tose krantuvėse, kurios garsinasi „NAUJIENOSE“

Vakar ir Užvakar Chicagoje

● Northsidietė Marie Peters, 7050 North Paulina street, raportavo policijai, kad ji kur tai gatvėj pametė \$1,200 vertės deimantinę platinum metalo sągūtę. Kas atras, to laukia nemažas atlyginimas.

● Už viliojamą pinigų iš darbų darbo pažadais buvo sumintas 37 metų ch'cagietis Joseph Parsons, 944 Leland ave. Vieną terminą už panašų prašižengimą jis jau atsėdėjo Bridewell kalėjime.

● Dvi seserys, gyvenančios McHenry apskrityj vakar šventė 90 metų gimtadienius. Jos yra dvynukės, Mrs. Minnie Stoxen, gyvenanti Union miestelyj, ir Mrs. Louise Brandes, iš Harmony, Ill. Abi gimė Vokietijoje ir atvyko Amerikon kai buvo 5 metų amžiaus. Sako, jos yra seniausios dvynukės Amerikoje.

● Šiandien Chicagos policijos komisiner'us Allman šventė 9-tas sukaktuves Chicagos policijos departamento viršininko vietoje.

● Northsidėje vakar vos neįvyko katastrofa, prie State gatvės, kur yra kasami tuneliai Chicagos požeminiams traukiniams. Gatvei įdubus vos nesugriuvo murinis trijų aukštų namas. Jis buvo išgelbėtas kai „subway“ darbininkai skubiai geležiniais kabeliais namą suraišiojo, kaip kokią „dėžę“. Reikėjo keturių ilgų kabelių darbą atlikti.

● Gasolinui išsibaigus, prie Algonquin, už penkių mylių nuo Curtiss Airporto Glenview miestelyj, nusileido laivyno lėktuvas. Lakūnas, J. L. Elwell išliko sveikas ir lėktuvas tik truputį buvo apgadintas. Jis skrido iš Minneapolis į Chicago.

● St. Luke ligoninėje mirė Hubert Udelhofen, 311 East 113th street, janitorius, sužeistas katilo sprogime, kuris įvyko pereiną savaitę Standard Oil rumuose, prie Michigan avenue. Du kiti darbininkai irgi žuvo sprogime.

● Nukritęs nuo didžiulės, arklių traukiamos mašinos žolei piauči žuvo ukininkas Edward Cure. Jis buvo 28 metų amžiaus ir gyveno prie 127-tos ir vieškelio 54.

● Hudson avenue policija ieško ch'cagietio Irving Newer ir jo dviejų mažų vaikų, su kuriais Newer išėjo iš namų pereiną ketvirtadienį ir ikišiol dar negrįžo. Jis gyvena adr. 624 Kemper Place.

● Illinois valstijos karo veteranai, Disabled Veterans of the World War savo konvencijoje, Sherman viešbutyje, priėmė rezoliuciją, kurioj pasisako už visokeriopą medžiaginę paramą Anglijai. Panašią rezoliuciją neseniai priėmė kelios kitos veteranų organizacijos, taipgi Amerikos Legionas, neseniai laikęs konvenciją Bostone, Mass.

● 454 Illinois valstijos kaliniai padavė aplikacijas parolių tarybos prašydami jiems grąžinti laisvę už gerą užsilaikymą kalėjime.

Gaisras Wilson Firmoj

Pereitos savaitės pabaigoj Wilson and Company dirbtuvėj, prie 41-mos ir Ashland avenue, nuo trašų dulkių kilo gaisras. Nuostoliai buvo maži. Ugnį pasisekė greitai užgesinti.

VAZIUOJAM Į NAUJIENŲ AUTOMOBILIŲ BLITZKRIEGA

DALYVAUS: PIRMYN — BIRUTĖS — NAUJOS GADYNĖS — KULTūros RATELIO IRVYRŲ CHORAI

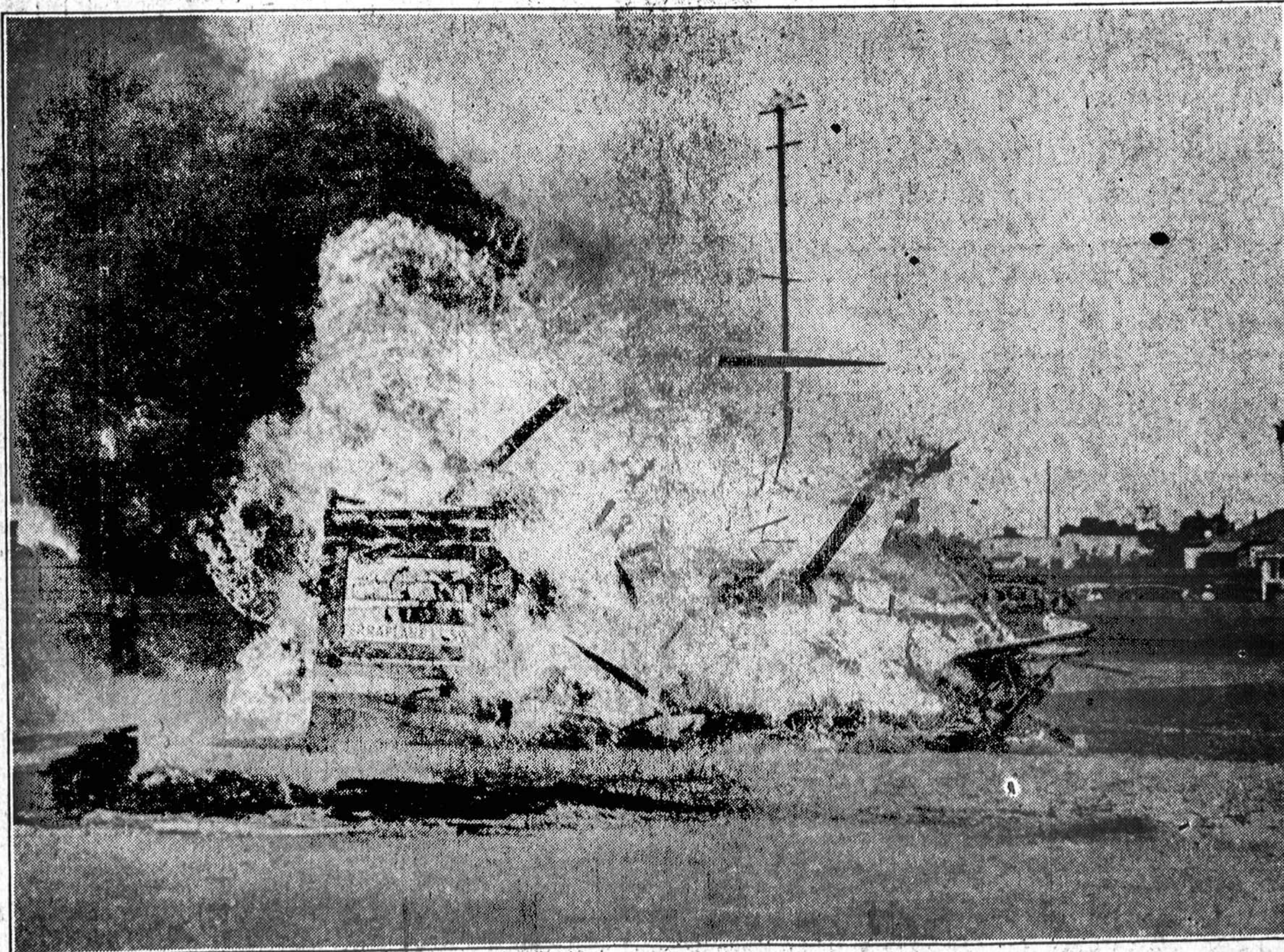
Spalių - Oct.
6-tą D.
1940 m.

Jeigu pasitaikytų lietus, Blitzkriegas bus atkeltas kitai savaitei

LIBERTY
GROVE

WILLOW SPRINGS, ILL.

ĮŽANGA TIK 25 CENTAI!

Drašuolis Vairuotojas Su Mašina Nuverčia Degančią Sieną

Bus Duodamos DOVANOS

KUR GALIMA GAUTI TIKIETUS?

JOS. F. BUDRIK,
3409 So. Halsted St.

GEORGE NORBUT,
35th ir Emerald Avenue
NEW CITY FURNITURE MART,
1646-48 West 47th St.

PAUL SMITH'S PALM GARDENS,
4177 Archer Avenue
"NAUJIENOSE"
1739 So. Halsted St.

Ir nuo kiekvieno mūsų choristų.